

**СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО
РОЗВИТКУ ВАСИЛІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ГРОМАДИ**

Монографія

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Стратегічне планування збалансованого розвитку
Василівської територіальної громади

Монографія

(за загальною редакцією к.е.н., доцента Карпова В.А.)

Київ

2022

УДК 332.14 (477.7)

DOI: <https://doi.org/10.32680/978-617-7901-68-5>

JEL R11

*Рекомендовано Вченою радою Одеського національного економічного університету
(протокол № 1 від 30 серпня 2022 року)*

Рецензенти:

Андрейченко А.В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедрою економіки, права та управління бізнесом Одеського національного економічного університету

Балджи М.Д. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри підприємництва та туризму Одеського національного морського університету.

Колодинський С.Б. – доктор економічних наук, доцент Одеського фахового коледжу комп'ютерних технологій Одеського державного екологічного університету

Стратегічне планування збалансованого розвитку Василівської територіальної громади: монографія / [Бабій О.М., Карпов В.А., Ковальов А.І., Котова І.М., Корольова Т.С., Павлова Т.В., Тарасова К.І., Шевченко-Перепелкіна Р.І., Носаченко О.А.]; за заг. ред. В.А. Карпова.- Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2022. – 107 с.

ISBN 978-617-7901-68-5

DOI: <https://doi.org/10.32680/978-617-7901-68-5>

Монографія містить концептуальні положення забезпечення місцевого економічного розвитку територій, створення умов для повного використання трудового потенціалу та соціальної залученості з метою покращення життя мешканців громад, базуючись на принципах сталого розвитку. Реалізація основної мети розвитку громади полягає в правильному виборі основних завдань і розстановці основних пріоритетів економічного і соціального розвитку території громади та її потенційних можливостей. Розкрито особливості та умови застосування окремих інструментів забезпечення збалансованого розвитку Василівської територіальної громади Болградського району Одеської області. Розроблено Стратегію розвитку Василівської ОТГ, яка є документом, до котрого можуть і повинні вноситися зміни, що виникають із розвитком суспільства та змінами економічного та політичного клімату у країні.

УДК 332.14 (477.7)

ISBN 978-617-7901-68-5

© Бабій О.М., Карпов В.А., Ковальов А.І., Котова І.М., Корольова Т.С., Павлова Т.В., Тарасова К.І., Шевченко-Перепелкіна Р.І., Носаченко О.А.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ДІАГНОСТИКА ПОЧАТКОВИХ УМОВ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ (профіль ТГ)	8
1.1. Загальна характеристика громади	8
1.2. Історія та національний склад селищ громади	14
1.3. Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал	33
1.4. Основні тенденції соціально-економічного розвитку	35
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ТА ОБМЕЖЕНЬ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ (SWOT-аналіз)	59
2.1. Загальний SWOT – аналіз розвитку громади	49
2.2. Сильні та слабкі сторони сучасного стану	50
2.3. Можливості та загрози розвитку	52
2.4. Рекомендації та заходи щодо усунення можливих ризиків та загроз розвитку громади	53
РОЗДІЛ 3. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО	58
3.1. Бачення, основна мета та місія громади. SMART-модель розвитку	58
3.2. Пріоритетні напрями розвитку	60
РОЗДІЛ 4. СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН ДІЙ (СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ЗА ПРІОРИТЕТАМИ)	63
4.1. Сучасна транспортно-логістична інфраструктура	63
4.2. Підтримка реального сектору економіки та залучення інвестицій	65
4.3. Підвищення рівня енергозбереження та ефективності використання енергоресурсів	66
4.4. Покращення санітарно-екологічного стану та благоустрою території	70
4.5. Соціальний захист та безпечні умови життєдіяльності	72
РОЗДІЛ 5. МЕХАНІЗМ ТА ПРОЦЕДУРИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ	75
5.1. Основні елементи механізму реалізації Стратегії	75
5.2. Моніторинг реалізації Стратегії	79
РОЗДІЛ 6. СЦЕНАРІЇ ТА ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ	81
6.1. Можливі сценарії реалізації Стратегії	81
6.2. Етапи реалізації Стратегії	85
РОЗДІЛ 7. ІНДИКАТОРИ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ВАСИЛІВСЬКОЇ ГРОМАДИ	89
Список використаних джерел	91
Додатки	93

ВСТУП

Процес децентралізації влади, що розпочався в Україні у 2014 році, призвів до створення об'єднаних територіальних громад, які стали базовим елементом ефективної системи влади в Україні.

Перед Василівською територіальною громадою стоять чисельні завдання, серед яких основними є: визначення пріоритетів розвитку громади, формування бюджету громади, забезпечення надання базових послуг її мешканцям, побудова ефективної системи управління ресурсами та інші.

Громада повинна також ефективно відповідати й на зовнішні виклики, серед яких варто виділити глобалізацію економіки, підвищення мобільності трудових ресурсів (особливо після впровадження безвізового режиму із країнами ЄС), посилення міжнародної конкуренції за інвестиції та розвиткові ресурси.

Для вирішення поставлених завдань та відповіді на ці та інші виклики необхідно забезпечити середньо- та довгострокове планування розвитку територіальної громади.

Головним документом, відповідно до якого буде розвиватися громада, стане Стратегія економічного та соціального розвитку Василівської територіальної громади на період до 2027 року, яка розроблена на підставі програмних та стратегічних документів загальнодержавного та місцевого значення, законодавства України щодо реформування місцевого самоврядування та регіонального розвитку. Тому розробка та реалізація Стратегії розвитку Василівської ТГ здійснюється на основі використання системи взаємопов'язаних документів:

- законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» (№ 280/97-ВР від 21 травня 1997р.), «Про місцеві державні адміністрації» (№ 586-XIV від 09 квітня 1999р.), «Про засади державної регіональної політики» (№ 156-VIII від 05 лютого 2015р.), «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» (№ 1602-III від 23 березня

2000р.), «Про стимулювання розвитку регіонів» (№ 2850-IV від 08 вересня 2005р.), «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (№ 157-VIII від 05 лютого 2015р.);

- постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів» (№ 932 від 11 листопада 2015р.); «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» (№ 695 від 05 серпня 2020р.);

- наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації» (№ 79 від 31 березня 2016р.);

- розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» (№ 333-р від 01 квітня 2014р.);

- рішення Одеської обласної ради «Про затвердження Стратегії розвитку Одеської області на період 2021-2027 років (№1228-VII від 03 березня 2020р.).

Мета Стратегії Василівської територіальної громади на період до 2027 року полягає у правильному виборі основних завдань і розстановці основних пріоритетів економічного і соціального розвитку території та її потенційних можливостей, що обумовлює налагодження взаємодії між представниками влади, громади та бізнесу для вирішення спільних проблем мешканців усіх населених пунктів, які увійшли до складу об'єднаної територіальної громади, виконуючи завдання економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості та якості життя у громаді завдяки ефективному використанню ресурсів.

Стратегія Василівської громади сфокусована на перетворенні громади на конкурентоздатну територію комфортного проживання, де створено належні умови для всебічного та гармонійного розвитку людини, громаду з наданням якісних адміністративних послуг, у якій є можливість знайти цікаву та добре оплачувану роботу, громаду із унікальною історико-культурною спадщиною та національними традиціями українського народу.

Залучення широкого кола громадян до створення Стратегічного плану розвитку ТГ дозволить ідентифікувати проблеми та знайти реальні шляхи вирішення проблем ТГ, забезпечити налагодження діалогу між громадськістю, владою та бізнесом. При цьому, однією з основних складових процесу планування є обов'язкова участь у ньому усіх активних та зацікавлених представників громади.

Обґрунтування положень Стратегії здійснено на основі статистичних показників України, Одеської області, Болградського району, Василівської територіальної громади та аналітичній і оперативній інформації управлінь та відділів обласної адміністрації, на основі використання чинних указів Президента України, законодавчих і нормативних актів Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, місцевих органів влади з урахуванням міжнародних правових актів і міжнародних угод, результатів аналітичних досліджень і прогностичних розрахунків, пропозицій залучених експертів.

Фінансування заходів та проєктів Стратегії розвитку Василівської громади передбачається за рахунок: міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; фінансових ресурсів суб'єктів регіональної політики, державних та приватних партнерів, об'єднаних на принципах державно-приватного партнерства, міжнародних інституцій; капітальних видатків державного бюджету; державних цільових програм, у тому числі програм подолання депресивності територій; угод щодо регіонального розвитку; програм і заходів, включаючи інвестиційні програми (проєкти), що реалізуються за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку.

В основу Стратегії покладені наступні принципи: *конституційність та законність; партнерство та співробітництво; прозорість та передбачуваність; історична спадкоємність; сталий розвиток.*

Особливу увагу приділено можливості активної участі Василівської ТГ у підготовці та реалізації регіональної та національної середньострокової програми «SMART-спеціалізація», дія якої передбачена на період 2022-2027рр.

У процесі розробки Стратегії економічного та соціального розвитку Василівської ТГ фахівці Одеського національного економічного університету здійснювали методичне забезпечення, експертний аналіз даних і результатів досліджень, отриманих під час здійснення процесу планування, забезпечували надання консультаційних послуг з питань, які належать до усіх аспектів стратегічного планування та розвитку громади.

РОЗДІЛ 1. ДІАГНОСТИКА ПОЧАТКОВИХ УМОВ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ (профіль ТГ)

1.1 Загальна характеристика громади

Василівська територіальна громада утворена 1 грудня 2020 року відповідно до Постанови Верховної Ради на базі визначення громад Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 720-р від 12 червня 2020 року «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Одеської області» у складі Василівської, Каракуртської, Баннівської, Голицької та Калчівської сільських рад. Василівська громада розташована у південно-західній частині Болградського району. Район межує на півночі та заході з республікою Молдова, на півдні – з Ізмаїльським районом, на сході – з Б-Дністровським районом. На рис. 1.1 наведено карту розташування громади на Одещині та суміжних з нею ТГ.

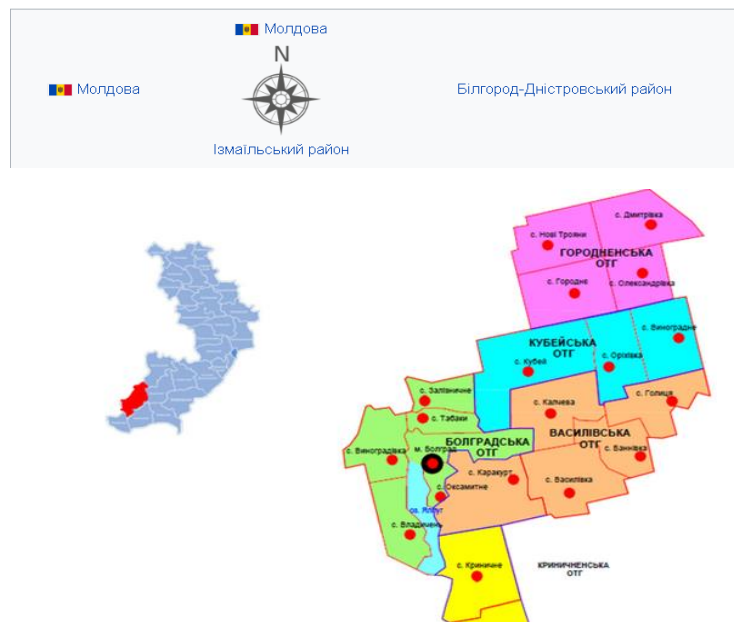

Рис. 1.1. Мапа розташування Василівської ТГ

Джерело: decentralization.gov.ua

У таблиці 1.1 наведено дані щодо порівняльної характеристики Василівської громади з граничними з нею ТГ.

Таблиця 1.1

Порівняльна характеристика Василівської громади та суміжних з нею ТГ

ОТГ	Територія , км ²	Кількість населених пунктів	Населення	Доходи загального фонду на 1- го мешканця, грн	Видатки загального фонду на 1- го мешканця, грн	Питома вага заробітної плати у видатках загального фонду, %
Василівська	406.4	6	11587	700.4	1236.2	97.0
Болградська	295.5	7	26050	961.3	1418.4	87.0
Кубейська	270.7	3	9512	356,0	1113.6	87,0
Городненська	297.6	4	14785	377.5	949.8	98.4

Джерело: (decentralization.gov.ua)

Василівська громада перша за площею та друга за чисельністю населення. Болградська територіальна громада найбільша за кількістю населених пунктів (7), та чисельністю населення (26050) серед ТГ Болградського району, у ній же найбільші доходи і видатки загального фонду на 1-го мешканця. В той же час питома вага заробітної плати у видатках загального фонду (87%) менше, чим у Василівської (97%) та Городненської (98,4%) ОТГ.

Центр громади с. Василівка (болг. Вайсал, рум. Vaisal) - село Болградського району Одеської області України. Розташоване в долині річки Ташбунар, в 18 км на схід від районного центру - Болграда, в 25 км від залізничної станції Болград на лінії Абаклія - Рені. Через село проходить дорога М15: Одеса - Рені. На рисунку 1.2 приведена карта розташування громади.

Рис. 1.2. Мапа розташування та склад Василівської ТГ

Джерело: decentralization.gov.ua

Основні дані громади:

Адміністративний центр: Василівка

Населення громади: 12862 чол.

У складі громади: с. Василівка, с. Баннівка, с. Голиця, с. Каракурт (Жовтнєве), с. Новий Каракурт, с. Калчева.

Код ЄДРПОУ: 04378089, КОАТУУ: 5121481001

Основні дані громади:

Адміністративний центр: Василівка

Населення громади: 11460 чол.

У складі громади: с. Василівка, с. Баннівка, с. Голиця, с. Каракурт (Жовтневе), с. Новий Каракурт, с. Калчева.

Код ЄДРПОУ: 04378089, КОАТУУ: 5121481001

Адреса: Одеська обл., Болградський р-н, с. Василівка, вул. Миру, буд. 111

Укрупнений район: Болградський р-н

Час роботи адміністративного центру: пн-пт 8: 00-17: 00

Поштовий індекс: 68752

Контактні телефони: 04846-40555

Голова (голова): Бойчев Петро Дмитрович

Веб-сайт: vasylivskagr.gov.ua

Площа територіальної громади: 406.4 км²

Чисельність населення громади: 11460

Кількість закладів, що надають первинну медичну допомогу: 5

<p>с. Василівка-адміністративний центр громади</p>	<ul style="list-style-type: none"> • КОАТУУ: 5121481001, ЕДРПОУ: 04378089 Населення: 3902 чол., (Загальне населення: Василівська сільська рада: 11460 чол.) • Поштовий індекс: 68752 • Адреса: Одеська обл., Болградський р-н, с. Василівка, вул. Миру, буд. 111 • Тел.: 04846-40555 Голова: Петро Дмитрович Бойчев
<p>Село Баннівка</p>	<ul style="list-style-type: none"> • КОАТУУ: 5121480701, • Населення: 1085 чол. • Поштовий індекс: 68750 • Адреса: Одеська обл., Болградський р-н, с. Баннівка, вул. Центральна, буд. 34 • Тел.: 0484634315 • Староста: Віктор Петрович Генчев
<p>Село Голиця</p>	<ul style="list-style-type: none"> • КОАТУУ: 5121482401, Населення: 942 чол. • Поштовий індекс: 68724 • Адреса: Одеська обл., Болградський р-н, с. Голиця, вул. Карамаринська, буд. 98 • Тел.: 0484639242 • Староста: Петро Петрович Недялков
<p>Село Каракурт (Жовтневе)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • КОАТУУ: 5121483601, Населення: 2405 чол. • Поштовий індекс: 68751 • Адреса: Одеська обл., Болградський р-н, с. Каракурт, вул. Арнаутська, буд. 74 • Тел.: 0484635542 У підпорядкуванні: село Новий Каракурт (0 чол), • Староста: Олена Дмитрівна Жечева
<p>Село Калчева</p>	<ul style="list-style-type: none"> • КОАТУУ: 5121484101, Населення: 3126 чол. • Поштовий індекс: 68723, • Адреса: Одеська обл., Болградський р-н, с. Калчева, вул. Миру, буд. 70, • Тел.: 048 46 39 442 • Староста: Георгій Георгійович Касім

Рис. 1.3. Загальні відомості про Василівську територіальну громаду

Джерело: decentralization.gov.ua

Основні бюджетні складові громади :

Доходи загального фонду на 1-го мешканця - 700.4 грн.;

Видатки загального фонду на 1-го мешканця - 1236.2 грн.;

Рівень дотаційності бюджетів - 30.7 %;

Співвідношення видатків на утримання апарату управління із сумою доходів загального фонду - 24.8 %;

Питома вага заробітної плати у видатках загального фонду - 97.0 %;

Видатки на загальну середню освіту на 1-го учня – 39360 грн.;

Питома вага місцевих податків і зборів у доходах загального фонду - 53.5 %.

Склад і основні характеристики громади представлені на рисунку 1.3.

У таблиці 1.2 наведено дані про структуру населення громади.

Таблиця 1.2

**Характеристика населених пунктів, що входить до складу громади на
01.01.2021 р.**

Населені пункти	Село	Село	Село	Село	Село	Всього
	Василівка	Баннівка	Калчева	Каракурт	Голиця	
Кількість дворів	1135	369	1103	830	614	4051
Кількість населення	3902	1085	3126	2405	942	11460
Дітей дошкільного віку	187	42	96	118	23	466
Дітей шкільного віку	494	119	231	297	36	1177

Джерело: <https://vasylivskagr.gov.ua/pasport-gromadi-17-00-32-05-04-2021/>

Як показують дані таблиці 1.2, основна частина населення громади проживає в селах Василівка та Калчева.

У таблиці 1.3 наведено дані складу земельного фонду Василівської ТГ.

Таблиця 1.3

Структура земельного фонду Василівської ТГ станом на 01.01.2021 року

№ з/п	Показник	Га	Оренда
	Територія, всього у тому числі:	40544.5	1197,0074
1	Сільськогосподарські угіддя	36358.5251	648,4456
2	Ліса і інші лісо вкриті площі	1767.76	4,3
3	Забудовані землі	642.8119	8.2815
4	Ставки які знаходяться на території громади	332.23	115.96

Джерело: <https://vasylivskagr.gov.ua/pasport-gromadi-17-00-32-05-04-2021/>

Як показують дані таблиці 1.3, 89,7% всієї площі громади займають сільськогосподарські угіддя, з них 80% це рілля.

1.2 Історія та національний склад селищ громади

На території **Василівки** виявлені залишки поселень епохи пізньої бронзи (II-I

тисячоліття до н. е.), перших століть н. е., Салтівської культури (VIII ст.) і часів Київської Русі (X-XI століття).

Село Василівка (до 1944 року Вайсал) розташовано на 18-ому кілометрі на схід від районного центру міста Болград вздовж берегів річки Ташбунар.

Російсько–турецькі війни початку 19 сторіччя призвели до масових переселень з Болгарії на територію Бессарабії й заснування десятків населених пунктів. У 1830 році засновано колонію Вайсал. Довгий час вважалось, що засновниками були вихідці з болгарського села Єлхово Ямбольського повіту, а назву село отримало від імені діда Василя. Але документально підтверджено, що село засновано переселенцями з балканських сіл Кизил-Агач (сучасна Єлхово Ямбольського повіту) та Голям Дервент (Ямбольського повіту), а також болгарами села Вайсал (сучасна європейська Туреччина), назва якого в перекладі означає «річковий плот».

Станом на 1848 рік у Вайсалі проживали 157 родин, загальною кількістю 1011 осіб, в тому числі 48 циган, які мешкали у 166 будинках. Зараз у селі проживає 3924 особи, 98% з яких болгар.

Пануючу роль в духовному житті болгар грає православна церква. Вже через 4 роки після заснування села (у 1834 році), мешканці села будують дерев'яну церкву, яка отримала назву «Святий Порфеній Ілля», яка знаходилася на тому місці, де зараз стоїть школа. Через декілька років церква згоріла. Селяни почали активний збір коштів для будівництва нової церкви. У 1872 році відбулося відкриття церкви Святого пророка Іллі, яку вважали однією із найкрасивіших у Бессарабії. На жаль, церква не «дожила» 6 років до свого сторіччя. Під час боротьби з релігією у 1966 році вона була зруйнована.

У наш час у селі функціонують багато конфесій: православна церква Святого пророка Іллі у пристосованій будівлі, ЕХБ, ЕХВДА, ЕХ «Достойне життя», Адвентисти сьомого дня..

26 січня 1842 у селі Вайсал засновано народне чоловіче однокласне училище Вайсальського приходу Святого пророка Іллі. Першим вчителем був

відставний хорунжий Петро Мішковський, який навчав 33 учнів. У 1879 році засновано чоловіче і жіноче однокласні училища. У 1900 році народне училище перетворене в початкове, збудовано нові шкільні приміщення, які функціонують до сьогодні. У 1967 році свої двері відкрила будівля нової двоповерхової школи, у якій навчалися понад 1000 учнів. Зараз Василівська загальноосвітня школа є однією з найбільших шкіл району, у якій навчаються 438 учнів. З 2000 року навчання ведеться державною мовою

Довгий час на території села працювали сезонні дитячі садки. В 1986 році в селі було збудовано дитячий ясли-садок «Сонечко». Сільська рада постійно піклується про комфортні умови перебування дітей. Сьогодні садок відвідують 108 вихованців.

Постійно розвивалася інфраструктура села. 23 лютого 1952 року правління колгоспу прийняло рішення про відкриття на території села дільничної лікарні на 5 місць. Керувала закладом Ямнова Ганна Василівна. Завдяки її зусіллям лікарня постійно розширювалася, поповнювалася кваліфікованими спеціалістами.

У 1959 році почала функціонувати філія Болградського виноробного заводу.

Василівка славиться своїми людьми. Це Микола Фетов, який наприкінці 19 сторіччя заснував першу приватну лікарню у місті Ізмаїл, Георгій Мілков був директором гімназії у Македонії, Прокоп Бузажи – повний Георгіївський кавалер, один з організаторів Татарбунарського повстання, Сава Пельтек на початку 19 століття відомий на всю Бессарабію співак і музикант, Шушулков Дмитро – письменник.

У 1973 році був відкритий Будинок Культури, який відразу став центром духовного й культурного життя. Василівка багата талантами – танцювальний колектив «Росна кітка», вокальний ансамбль «Българка», спортивні команди відомі не тільки в районі й області, а й за кордонами нашої країни.

Люди зберігають болгарські традиції та родову пам'ять поколінь – мову, народні свята, обряди, пісні, танці, національну кухню. Серед каледарних свят найбільше шанують василівці свята «Коледа», «Бабінден», «Яньовден», «Івановден», «Тріфон-зарезан». Багато років день села святкували 2 серпня й припадав на храмове свято, але останнім часом його почали святкувати у третю неділю вересня.

Своєю працею люди підіймали село і поступово воно розквітало. Колгосп багатів. Було побудовано вівчарню, свиноферму, птахоферму. Розводили велику рогату худобу. Був посаджений великий за площею фруктовий сад, вирощували помідори, моркву, капусту, огірки, буряки. Обробляли пшеничні й кукурудзяні лани.

Найважливішими соціально-економічними об'єктами села є сільгосп підприємства ПСП «Агропродукт», ТОВ «Юність», ТОВ «Сонячний лан», цех з пошиття одягу, приватне підприємство «Михайлов», до складу якого входять млин, пекарня, магазин.

Велика кількість василівців займається фермерським господарством та різними видами підприємницької діяльності.

У майбутньому село Василівка має залишатися центром самодостатньої громади з розвиненою інфраструктурою. Село швидко модернізується, ремонтуються важливі соціальні об'єкти: Будинок Культури, школа, дитячий садок, лікарня, стадіон, освітлюються вулиці, ремонтуються шляхи, відкриваються нові робочі місця. Василівка упевнено крокує у майбутнє.

Населення і національний склад. За даними перепису населення України 2001 року розподіл населення за рідною мовою було наступним (у% від загальної чисельності населення):

По Василівській сільській раді: українська - 1,75%; російська - 1,85%; білоруська - 0,02%; болгарська - 95,45%; гагаузька - 0,30%; молдавська - 0,47%.

Таблиця 1.4.

Загальні дані с. Василівка

Загальна площа території місцевої ради (га)	Загальна чисельність населення, осіб	Відстань до центру району, км	Відстань до центру області, км
9598,6	3902	20	231,4

Джерело: власні дані громади

Таблиця 1.5.

Земельні угіддя с. Василівка у розпорядженні громади

Категорії земель	Площа, га
Загальна площа земель, всього	9598,6
Землі сільськогосподарського призначення	8736,8023
Землі лісгосподарського призначення	394,0
Землі водного фонду	22,5
Забудовані землі	642.8119

Джерело: власні дані громади

Баннівка заснована в 1821 (за іншими даними - в 1822 р) болгарами, які до цього проживали в м. Ізмаїл, а після указу грудня 1819 р отримали можливість оселитися на пустопорожніх державних землях, звідки в 1807 р. були виселені ногайці. На карті Бауера другої

половини XVIII ст. на місці південної околиці сучасної Баннівки, позначається поселення Kiriit (Kiriit) (Carte de la Moldavie pour servir a L'Histoire militaire de la guerre entre les Russes et les Turcs levée par L'Etat Major sous la direction de FG Bawr (1768-1774).

Таблиця 1.6

Загальні дані с. Баннівка

Загальна площа території місцевої ради (км ²)	Загальна чисельність населення, осіб	Відстань до центру району, км	Відстань до центру області, км
5532,3	1085	28	200

Джерело: власні дані громади

Таблиця 1.7

Земельні угіддя с. Баннівка у розпорядженні громади

Категорії земель	Площа, га
Загальна площа земель, всього	5532,3000
Землі сільськогосподарського призначення	4984,7832
Землі житлової забудови	120,5274
Землі громадської забудови	23,0342
Землі лісгосподарського призначення	299,20
Землі водного фонду	143,53
Землі промисловості	0,1
Землі транспорту та зв'язку	56,62
Землі енергетики	0,5
Землі запасу	1146,1204
Землі загального користування	41,4

Джерело: власні дані громади

Село заснували переселенці з Північно-Східної Болгарії, так звані туканці або полянці, етнографічна група, що не збереглася в сучасній Болгарії, а представлена зараз тільки в Бессарабії і Приазов'ї, оскільки значна частина туканцев свого часу переселилася в Росію, а що залишилися на батьківщині були асимільовані представниками інших груп болгар, які оселилися замість

тих, що пішли. У 1827 р, тобто незабаром після заснування села, тут зафіксовано 55 сімей, 263 людини (133 чоловіки та 130 жінок). Вони отримали в користування 6480 десятин придатної землі, тобто по 118 десятин на сім'ю або по 24,6 десятини на людину. У 1830 р приєдналися нові переселенці з Болгарії, однак або їх число було незначним, або вони ставилися до такої ж етнографічної групи, що і жили в селі, в усякому разі, говір Баннівці не зазнав істотних змін. До 1847 року чисельність жителів села зросла до 651 людини (104 сім'ї). У 1853 році тут налічувалося 87 сімей і 412 душ чоловічої статі (в 1857 р - 412 чоловіків і 346 жінок) і на сім'ю припадало 74,4 десятини землі. Таким чином, хоча сім'ї були і дуже численними – в середньому близько 9 чоловік, говорити про земельний голод не доводилося. Тому після Паризького мирного договору, що завершив Кримську війну, послідувало і відділення частини Південної Бессарабії, в тому числі Баннівці, що відійшла до князівства Молдавії. Масове переселення жителів села в Приазов'ї пояснюється політичними причинами, перш за все тим, що молдовська влада скасували пільги задунайським переселенцям, якими вони користувалися в Російській імперії. У Приазов'ї було засновано два села: Баннівка і Мар'їно або Маринівка (болг. Нар. Дріпова Банофка). Незабаром після заснування цих дочірніх сіл в них значилося: в Баннівці - 81 двір і 430 жителів і в Мар'їно - 88 дворів і 418 чоловік. Лінгвісти стверджують, що в Баннівку переселилося кілька сімей з болгарського села Шікірлік (суч. смт Суворове), а також деяке число українців і молдаван. Дійсно, починаючи з цього часу, в селі фіксуються значні групи молдаван і українців, однак, основну масу все ж складають болгары - в 1907 році тут жило 720 болгар, 210 українців і 145 молдаван, всього - 1075 осіб. Однак шікірлікці не могли скласти серед болгар основну масу, оскільки вони були носіями іншої говірки, ніж сучасні баннівці. Таким чином, можна припустити, що предки жителів сучасної Банниці, в основній масі - вихідці з туканської Махали, відкіля, як відомо, в цей період переселилася велика частина населення. При цьому говір нових переселенців в селі був близький говору

його первісного населення. Таким чином, можна прийти до здавалося б несподіваного висновку про те, що нащадки першопоселенців села зараз живуть в основному в Приазов'ї, тоді як сучасні бессарабські банновці - нащадки першопоселенців Болграда. Незважаючи на те, що і ті, і інші довгий час жили в містах (згадаємо, що перші баннівці потрапили в село з Ізмаїла), схильності до міських занять вони не проявляли. Це пояснюється достатньою кількістю землі, яка завжди була в громаді. Якщо в багатьох інших селах, де спостерігалось стійке демографічне зростання, вже до середини ХІХ ст. почав відчуватися брак земель, то масовий вихід в Приазов'ї дозволив Баннівці протягом усій її історії не відчувати тиску аграрного перенаселення. При поверненні села до складу Росії на початок 1879 року тут була церква, народне училище, 91 будинок, 3989 десятин землі, 606 чоловік населення (320 чоловіків і 286 жінок), 210 коней, 390 голів великої рогатої худоби, 5015 голів дрібної рогатої худоби, 93 городу і баштану, 46 садів і виноградників і 15 млинів.

Як і в багатьох інших поселеннях нащадків задунайських колоністів, трагічні події першої половини ХХ ст., а також падіння народжуваності, міграції та урбанізація другої половини століття, призвели до того, що за останні 100 років чисельність його населення практично не збільшилася. За переписом 1979 р. у селі налічувалося 1363 жителя, в 1989 р. – 1293, переважна більшість з яких склали болгари. Ймовірно, значні групи українців і молдаван села протягом століття або асимілювалися в середовищі домінуючого етносу, або виселялися з села. Так, в 1990-х роках в селі значилося 1109 болгар, 23 молдаванина і 18 гагаузів.

За даними перепису населення України 2001 року розподіл населення за рідною мовою був наступним (у % від загальної чисельності населення): за даними Баннівської сільської ради: українська – 3,96%; російська – 5,12%; болгарська – 89,35%; гагаузька – 0,33%; молдавська – 0,99%; німецька – 0,08%.

Голиця (укр. Голиця) - село, відноситься до Болградського району Одеської області України. Населення за переписом 2001 року дорівнює 1506 чоловік. Поштовий індекс - 68724. Телефонний код - 4846. Займає площу 2,33 км². Код КОАТУУ - 5121482401.

Таблиця 1.8.

Загальні дані с. Голиця

Загальна площа території місцевої ради (га)	Загальна чисельність населення, осіб	Відстань до центру району, км	Відстань до центру області, км
7,063	942	19,6	218,6

Джерело: власні дані громади

Таблиця 1.9.

Земельні угіддя с. Голиця у розпорядженні громади

Категорії земель	Площа, га
Загальна площа земель, всього	7063,8

Джерело: власні дані громади

Село Голиця засноване болгарами, які переселилися до Росії у 1830 році з однойменного села Голиця (Варненська область, Республіка Болгарія). Відомий болгарський етнограф Любомир Мілетич розповідає про жителів двох великих сіл у Центрально-східній Болгарії – Єркеч та Голиця: «Голичани та еркечани охороняли Балканський прохід у Білу річку, у зв'язку з цим мали привілеї у султана і платили символічну данину. Вони відрізняються від інших болгар тим, що сильні, відомі як завзяті, сміливі та заповзятливі люди. Окрім цих

якостей, і найголовніше, крім фізичного здоров'я, були дуже добрими колонізаторами».

Л. Мілетич також у своїх працях згадує: «Старі люди в Аврені (Варненський округ), яке заселене болгарами із Єркечі та Голиці, розповідали, що за кілька років до початку російсько-турецької війни (1828 р.) турки здійснили великий напад на Єркеч, перш ніж жителі дочекалися російських військ. Після приходу російських військ багато жителів села пішло за ними в Росію».

Нащадки цих двох сіл жили у 30 селах Варненського, Провадійського, Добричського та Балчикського районів. І лише одне село, яке було засноване в Росії, – село Голиця. За декількома джерелами корінь від «голиця» йде від «гола місцевість, чисте поле». Колонія в Росії відома під іншою назвою Кара-Марин (Карамарин), вважається, що це ім'я першого переселенця.

Спочатку було переселено велику групу болгар. У 1832 році на території села жило 138 сімейств, але в 1835 році їхня кількість зменшилася до 42 сімейств. Найімовірніше більшість сімей повернулося на свою прабатьківщину. У 1847 році сімейств було вже 93, а загальна кількість населення становила 533 особи. У 1859 році в селі проживало 764 мешканці (403 чоловіки та 361 жінка). У 1871 році – 1121 мешканець (607 чоловіків та 534 жінки).

Голичани отримали значну ділянку землі – 4720 десятин.

В 1853 відкривається перша школа, яка була підпорядкована Дирекції народних шкіл Бессарабської губернії. Учнями були 57 дітей, із них 50 хлопчиків та 7 дівчаток. У 1918 році школа набуває статусу початкової. Навчання проводилося румунською мовою. З 1943 року у селі починає працювати семирічна (румунська школа), а з 1 вересня 1944 року, після встановлення радянської влади у Бессарабії, навчання у школі проводилося російською мовою. У 1953 році школа набуває статусу повної середньої.

У 1847 році в селі Голиця побудована церква, яка у 1963 році була закрита та перетворена на складське приміщення. У 1989 році в День Святого

Дмитра церква знову відчинила свої двері для парафіян, силами яких вона була відреставрована. Відмінна риса будівлі в тому, що в церкві світло в будь-який час року, бо вона оформлена в світлих і життєрадісних тонах. В церкві збережені як старовинні ікони, так і сучасного періоду, особливо урочиста служба проводиться 8 листопада в день Святого Дмитра Солонського.

Яскраво виражених революційних настроїв серед населення не спостерігалось. 19 червня 1918 року місцеві жителі відмовляються від виборів на посади керівників села. На загальних зборах населення висловлює невдоволення та недовіру до існуючої румунсько-німецької влади.

У 1946 році в Голиці починається колективізація: на базі 30 сімей був організований перший колгосп імені Калініна, головою якого був Йоргов Василь Васильович.

У травні 1951 року було організовано колгосп «Росія». За весь час існування села Голиця, це було найпотужніше господарство, в якому було 7000 га землі, діяли допоміжні підприємства – борошномельний млин, лісопилка, побутовий комбінат, коптільний цех, маслоробка, пекарня, СТФ, ОТФ, ПТФ, МТФ, ферма КРС.

По сьогоднішній день збережена будівля, в якій за румунської влади знаходилася «примарія» - орган влади на селі. Зовнішній вигляд будівлі збережено в оригіналі, з оригінальним дахом, колонами, фарбуванням, збережено вежу темниці, в якій відбували покарання дрібні порушники закону за румунської влади, сьогодні це корпус молодшої ланки Голицького НВК.

При школі працює Болгарський історико-етнографічний музей, заснований 30.10.2004 року меценатом, родолюбом, вихідцем з села Голиця Петровим І.П. Сьогодні музеєм керує учитель історії, депутат Болградської районної ради Андрєєва Ж.Д. У музеї зібрано експонати не лише з історії села Голиця, а й з історії Бессарабського краю, виставлено експонати з нумізматики, зібрано колекцію предметів побуту, меблів, зразків одягу майстринь дорумунського та румунського періодів історії краю; всі предмети в оригіналі.

Також у музеї побудована оригінальна піч за проектами та кресленнями старих майстрів.

Жовтневе

(Каракурт) (алб. *Karakurti*, гаг. *Karakurt*, рум. *Caracurt*) - село Василівської сільської громади Болградського району Одеської області.

На території України перша албаномовна група з'явилася в ході масової імміграції православних народів з Османської Болгарії у м. Буджак в 1811 р. В даний час компактно проживають в одному селі Одеської області (Жовтневе, Болградський район), а також трьох селах Запорізької області (Георгіївка, Дівнинське і Гамівка недалеко від м. Мелітополь). Загальна чисельність досягає 5000 чоловік, розділених приблизно порівну між Одеською і Запорізькою областями. Є об'єктом підвищеного інтересу серед етнографів Східної Європи з 30-х років ХХ століття. Етнографічний і діалектологічний аналіз, а також існуючі історичні дані вказують на наступну траєкторію переселення арнаутів в Україну: з околиць сучасного албанського міста Корча їх предки переселилися в околиці болгарського міста Слівен, потім осіли поблизу Варни, і, нарешті, через Галац (Румунія) перебралися в Буджак, де заснували три поселення в районі колишнього ногайського урочища Каракурт. За іншими даними, арнаути просто помінялися житлами з мусульманами-ногайцями, які в статусі мухаджирів перебралися за новий кордон Османської імперії. Додатковим стимулом до переселення арнаутів в Україну стали більш родючі землі придунайської рівнини. Ця група албанських поселенців була православною, розмовляла на тоскському діалекті албанської мови і, ґрунтуючись на більш пізніх даних етнографічного та топографічного аналізу, характеризувала себе як арнаути. Через те, що перші арнаутські поселенці зберігали високий ступінь солідарності з болгарами і гагаузами, які переселялись разом з ними, російська

влада довгий час сприймали їх як частину болгарського етносу. Османська влада розглядали всіх біженців зі своєї території виключно в релігійному контексті. У 1861-1862 рр., не бажаючи знаходитися під владою об'єднаної Румунії, яка в 1856-1878 роках контролювала Південну Бессарабію як васала Османської імперії, частина буджацьких арнаутів з околиць Болграда переселилася в Запоріжжя (Приазов'я), де виникла ще три албаномовних села.

Таблиця 1.10

Загальні дані с. Каракурт

Загальна площа території місцевої ради (км ²)	Загальна чисельність населення, осіб	Відстань до центру району, км	Відстань до центру області, км
9855.8	2405	7	240

Джерело: власні дані громади

Таблиця 1.11

Земельні угіддя у розпорядженні с. Каракурт

Категорії земель	Площа, га
Загальна площа земель, всього	9855,8000
Землі сільськогосподарського призначення	9033,0444
Землі житлової забудови	31,0693
Землі громадської забудови	6,0000
Землі природно-заповідного фонду	83,0000
Землі оздоровчого призначення	-
Землі рекреаційного призначення	7,0701
Землі історико-культурного призначення	-
Землі лісгосподарського призначення	451,9600
Категорії земель	Площа, га
Землі водного фонду	56,0200
Землі промисловості	6,7000
Землі транспорту та зв'язку	173,0200

Землі енергетики	0,8068
Землі запасу	464,0840
Землі резервного фонду	65,9600
Землі загального користування	483,3584

Джерело: власні дані громади

За радянських часів село дістало назву *Жовтневе*, у честь Жовтневого перевороту. Воно внесено до переліку населених пунктів, які потрібно перейменувати згідно із законом «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки». Відтак в 2016 році селу повернено історичну назву – Каракурт. Розташоване за 7 км від районного центру та за 14 км від залізничної станції Болград. Через село проходить автодорога Одеса – Рені. Дворів – 793, населення – 2707 осіб. Село засновано 1811 року арнаутами – переселенцями з Добруджі, куди вони в свою чергу потрапили з півдня Албанії, і спочатку мало назву Каракурт. У 1861-1862 роках частина мешканців села переселилася далі на схід, заснувавши нові албанські села на території сучасного Приазовського району Запорізької області: Тююшки, Джандран і Таз. В околицях села виявлено залишки поселень епохи пізньої бронзи (кінець II тисячоліття до н. е.), раннього заліза (VIII—VII ст. до н. е.), перших століть нашої ери і два поселення періоду Київської Русі (X—XI ст.). За переписом населення 2001 року в селі мешкали 2692 особи. У таблиці 1.12 наведено дані за рідною мовою мешканців с. Каракурт.

**Розподіл населення с. Каракурт за рідною мовою за даними перепису
2001 року**

Мова	Відсоток
албанська	48,6 %
болгарська	18,47 %
російська	15,11 %
гагаузька	11,49 %
українська	4,62 %
молдовська	1,37 %
білоруська	0,07 %
вірменська	0,04 %

Джерело: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%82_\(%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%BE\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%82_(%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%BE))

Новий Каракурт - село Василівської сільської громади Болградського району Одеської області. Село засноване у 1910 р. З 1918 до 1940 року село входило до складу Королівства Румунія. З 1940 року село перебувало у складі УРСР. 1947 року село було перейменоване на *Нове Жовтневе*. У 2016 році було повернено історичну назву села. З 2008 року у селі немає жодного жителя та жодного жилого будинку, однак з обліку воно не зняте.

Калчева - село Василівської сільської громади у Болградському районі Одеської області, Україна. Населення становить 3483 осіб. Село Калчева розташоване у південній частині Бессарабії, за 28 км від районного центру, міста Болград. Межує з селами Кубей, Василівкою, Баннівкою, Голицею, Оріхівкою. Загальна площа - 8491 га.

Таблиця 1.13

Загальні дані с. Кáлчева

Загальна площа території місцевої ради (га)	Загальна чисельність населення, осіб	Відстань до центру району, км	Відстань до центру області, км
8491,006	3126	28	242,4

Джерело: власні дані громади

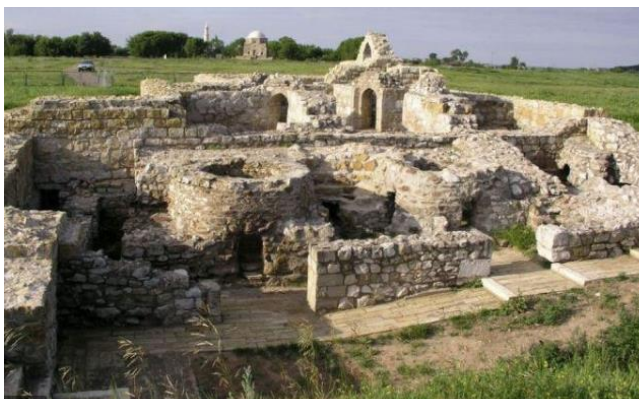
Таблиця 1.14

Земельні угіддя с. Кáлчева у розпорядженні громади

Категорії земель	Площа, га
Загальна площа земель, всього	8491,00
Землі сільськогосподарського призначення	7894,54
Землі житлової забудови	12,8771
Землі громадської забудови	8,32
Землі лісогосподарського призначення	362,3
Землі водного фонду	102,88
Землі промисловості	0,1
Землі транспорту та зв'язку	17,11
Землі енергетики	0,3
Землі запасу	697,9702
Землі резервного фонду	294,1
Землі загального користування	253,3028
Площа земельних часток (паїв)	5177,5
Площа земельних ділянок під ОСГ	758,5478
Кількість земельних часток (паїв)	2465
Кількість земельних ділянок під ОСГ	824

Джерело: власні дані громади

Слід сказати, що на території сучасних Бессарабських земель в епоху

пізньої бронзи було чимало античних поселень, які залишили після себе різні сліди життєдіяльності. Калчева є винятком, раніше тут виявилися залишки поселенців IV-III століть до нашої ери, а також предмети, що відносяться до періоду Київської Русі (приблизно X-XI століття). В результаті російсько-турецької війни 1806-1812 років Російською імперією захоплені землі між Прутом та Дністром і їм дана назва Бессарабія. Татари та ногайці, що населяли південну частину Бессарабії, були виселені до Криму. Величезні степові простори спустіли. Російський царат прагнув освоїти нові землі за рахунок іноземної колонізації.

У 1809 році почалося переселення. Основна маса переселенців прибула з Болгарії. Царський уряд надав переселенцям ряд пільг: відвів їм землі, болгары звільнялися від військової повинності, на декілька років звільнялися від сплати податків та ін. Після російсько-турецької війни 1828-1829 рр. переселення болгар до Російської імперії зростає.

Станом на 1886 рік у болгарській колонії Кубейської волості мешкало 1470 осіб, налічувалось 169 дворових господарств, існували молитовний будинок, школа, 2 крамнички.

Після визвольної війни 1877-1878 рр., у якій брали участь як ополченці, так і калчевці, колонії по Траяновому Валу були повернені Росії. Закінчились терміни надання пільг для колоністів. Зміцніли господарства, на пустирях замість землянок зведені будинки. Почався призів у Царську армію. Багато хто служив при Царському дворі, брали участь у Російсько-японській війні 1904-

1905 рр. (загинуло 2 особи), Першій світовій війні 1914-1918 рр. (загинуло 74 особи, жителі села на їх честь спорудили пам'ятник).

В січні 1918 року село окуповане румунами. Навчання у школі велося румунською мовою, застосовувалася палична дисципліна. Жандарми за щонайменшу провину били селян, займалися поборами.

28 червня 1940 року радянські війська захопили Бессарабію. За указом Президії Верховної Ради СРСР почато розкуркулення. Першими в райони Крайньої Півночі вислані сім'ї Тропанца Д. С., Степанових, з них було дозволено повернутися в село лише Д. С. Тропанцу.

У червні 1941 року село окуповане німецько-румунськими військами. Перших комсомольців Петрова Ф. К., Кичука Г. Г., Касим І. П., Перелі Г. І. жандарми били за партійну приналежність. Примар (голова) Тропанец С. Д., батько якого знаходився в засланні в районах Крайньої Півночі з літа 1940 року, сказав жандармам: «Це діти наших хліборобів, і вони попали в такий час, ми не знаємо, які часи ще нас чекають». З тих пір їх більше не били. Це – зі слів вдячних Петрова Ф. К. та Касим І. П.

За період «другої Румунії», тобто 1941-1944 г.г. були ті ж порядки, про які калчевці не згадують добрим словом, оскільки за період з 1918-1940 рр. і з 1941-1944 рр. закінчити Болградську гімназію, а згодом Празький університет вдалося лише трьом калчевцям, а за період радянської влади вищі навчальні заклади змогли закінчити близько 100 осіб, не рахуючи технікумів, педагогічних і медичних, а також професійно-технічних училищ на безкоштовній основі. З приходом радянської влади в 1944 році організовано колективно-господарське виробництво, що дозволило різко збільшити виробництво сільськогосподарської продукції і сировини, необхідних для забезпечення трудівників індустріальних регіонів. Неврожай 1946-1947 рр. викликав голод, про який старожили не хочуть згадувати.

Після 1950 року різко підвищується народжуваність у селі, зменшується смертність, оскільки безкоштовна медицина дала свої позитивні результати. За

переписом 1979 р. тут налічувалося 4150 жителів, переважну більшість яких склали болгари. Проте незабаром населення села з відомих причин стало зменшуватися. У 1989 р. тут жило вже лише 3767 осіб. Населення села станом на 01.01.2007 роки становить 3483, у тому числі жінок – 1931, чоловіків – 1552.

На території села налічується 1103 житлові будинки. Загальна протяжність вулиць і провулків становить 18,9 км. Діють такі підприємства: МСК «Калчево» та ТОВ «Агротехсервіс», що займаються вирощуванням сільськогосподарської продукції, ПП «Колос» (Касим А. А.), що займається виробництвом і реалізацією хлібобулочних виробів. Зареєстровані 23 фермерські господарства. Діє загальноосвітня школа I-III рівнів, будинок культури, сільська амбулаторія, дитячий ясла-садок.

Площу земель сільської ради становить 8491 га, у тому числі територія населеного пункту – 407,7 га. За переписом населення 2001 року в селі мешкало 3519 осіб.

У таблиці 1.15 наведено дані за рідною мовою мешканців с. Калчево.

Таблиця 1.15

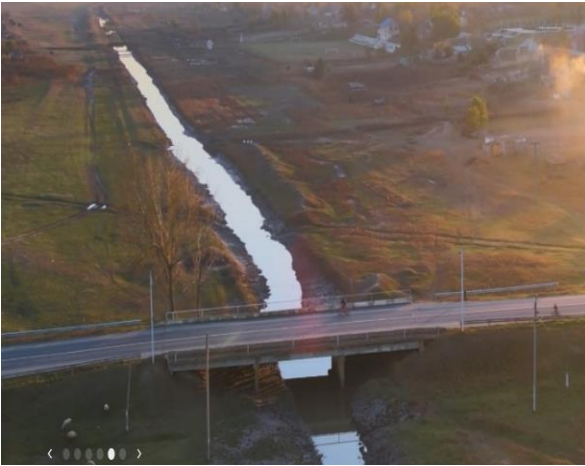
**Розподіл населення с. Калчево за рідною мовою за даними перепису
2001 року**

Мова	Відсоток
болгарська	94,17 %
російська	2,43 %
українська	1,73 %
гагаузька	0,93 %
молдовська	0,48 %
білоруська	0,06 %
польська	0,03 %

Джерело: <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D0%BB%D1%87%D0%B5>

%D0%B2%D0%B0

1.3. Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал

Василівська громада розташована у південно-західній частині Болградського району. Район межує на півночі та заході з республікою Молдова, на півдні з Ізмаїльським районом на сході з Білгород-Дністровським районом.

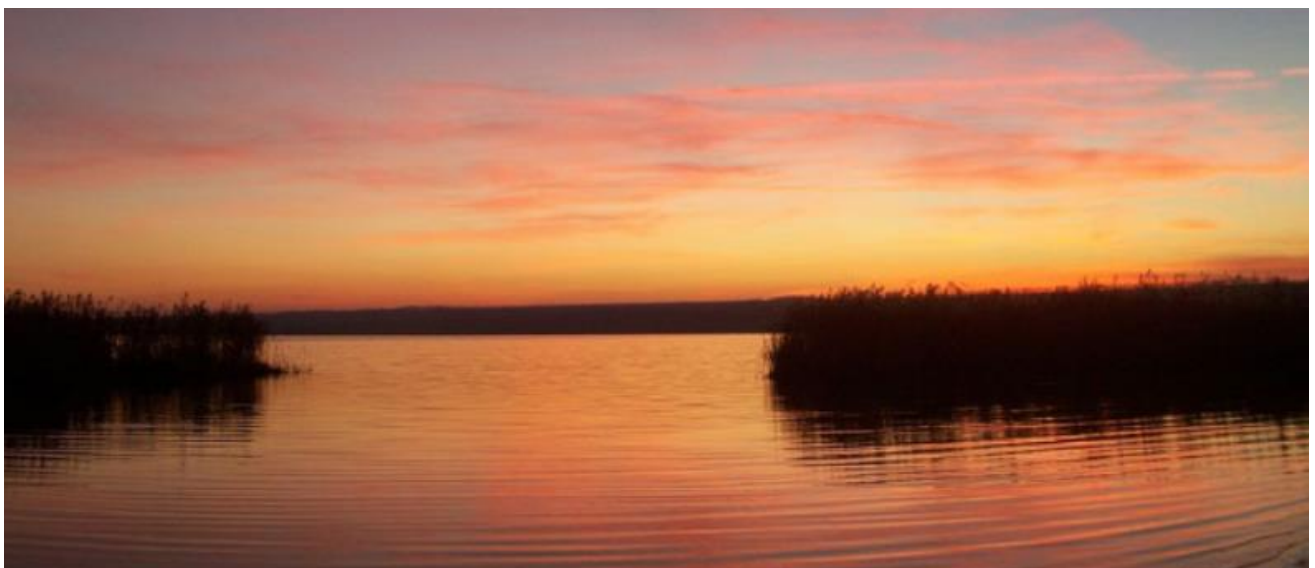
Василівська територіальна громада розташована на території Болградського району, якій в свою чергу розташований у південно-західній частині Одеської області, на стику відрогів Молдовського піднесення і Причорноморської низовини. Його особливість в тому, що тут залягають потужні піщано-глинисті прісноводні відкладення з прошарками гальки і гравію, 55-60% території району покрито чорноземами південними, рівень розораності земель високий. Для садівництва і виноградарства використовуються схили місцевості, основний тип ґрунту – чорнозем звичайний. Чорноземи в основному не засолені, але в районах зрошення засолення ґрунтів наближається до граничного рівня. Склад мінеральних форм в ґрунтах, доступних для рослин (азот, фосфор, калій) знаходиться на рівні низько-середньої забезпеченості, що обумовлено, як режимом господарювання в останні десятиліття, так і специфічністю чорноземів цього регіону України.

Клімат району характеризується як помірно континентальний, з малосніжною, м'якою, нестійкою зимою і жарким, часто посушливим літом. Середньомісячна температура повітря: липень – $+21^{\circ}\text{C}$, січень – $-3,5^{\circ}\text{C}$. Найвища температура повітря, яка була зафіксована на місцевій метеостанції – $+37^{\circ}\text{C}$, найнижча – -29°C . Переважаючі вітри: липень – північно-західний, січень – північно-східний. За кліматичними умовами район відноситься до зони посушливих степів.

Серед інших степових районів України, цей край виділяється найбільшими тепловими ресурсами, найбільш теплою зимою і найменшою континентальністю клімату. Період активної вегетації триває 190 днів, в той же час плюсові температури тримаються 200 днів. Чорне море значно впливає на клімат району: вітри, які дують з боку моря, сприяють розсіюванню хмарності і скорочення кількості опадів. Середньорічна норма опадів становить 380-400 мм. В окремі роки може бути нижче. Засухи різної інтенсивності можуть тривати до 30-40 діб і мають місце кожні 3-4 роки. 65-70% річної норми опадів припадає на літні зливи, які призводять до ерозії ґрунтів.

Холодна частина року характеризується дощами меншої інтенсивності. Сніговий покрив встановлюється не щороку. Він з'являється з грудня до березня. Взимку переважають теплі повітряні маси західного переносу, які формують хмарну погоду, з туманами, мрякою і затопленнями (відлигами). На території району залягає кілька водоносних горизонтів. Але вони розташовані нерівномірно. На території Болградського району поширене використання води з поверхневих водойм, широко поширене використання колодязної води.

У сучасний період площа Болградського району становить 1 465 квадратних кілометрів, в тому числі 38,2 квадратних кілометрів займає одне з найбільш великих прісноводних озер в Україні - озеро Ялпуг. За своєю

природою Ялпуг – це лиман (затоплена долина річки). Він і зараз підживлюється з невеликої річки. Господарська діяльність людини скоротила доступ прісної води до озера, що істотно змінила його береги, глибину, склад води, рослинність, тваринний і рибний світ.

Прибережні території озера сильно еродовані, особливо в прибережній території. Питома вага еродованих ґрунтів і земель становить 50-60%. Територією району протікають три малих річки, вони маловодні і влітку пересихають (річки Карасулак і Великий і Малий Катлабуг).

Основним джерелом живлення цих річок є тала снігова і дощова вода. Ці малі річки є зоною водозбору для відповідних озер, в які вони впадають. Вода цих річок сильно мінералізована і забруднена, більшість параметрів води перевищують допустимі значення показників для питної води згідно до вимог ЄС.

1.4. Основні тенденції соціально-економічного розвитку

В економіці громади переважає сільгоспвиробництво, яке спеціалізується на вирощуванні зернових, технічних культур, овочів, виноградарстві та садівництві. є тваринництво.

Станом на 01.01.2021 на території громади зареєстровано 182 суб'єктів малого підприємництва, у т.ч. 163 сільськогосподарських підприємства, з них 120 фермерських господарств.

Транспортне сполучення з обласним центром – м. Одеса – виконується транзитними рейсами, до районного центру – м. Болграда – автобусним транспортом.

Підприємства, що розташовані на території ради: промислові підприємства – 4, сільськогосподарські підприємства – 163, побутові підприємства – 2. Магазини приватних осіб – 63, ринків – 1.

Основними товаровиробниками сільськогосподарської продукції є сільськогосподарські товариства з обмеженою відповідальністю та акціонерні товариства.

В таблиці 1.16 наведено дані о кількості та складі сільськогосподарських виробників.

Основним видом їх діяльності є вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур - КВЭД: 01.11.

Як показують дані таблиці 1.16, більшість підприємств займається вирощуванням зернових культур (151 з 163, основні культури - сорго, соняшник, ячмінь озимий, ріпак озимий, пшениця озима, кукурудза, просо), в 2021 році частина ріллі була заселена баштанами, 2 підприємства займаються вирощуванням грецького горіха, винограду і фруктів. Є два тваринницьких підприємства (вівчарство - молоко та вовна).

Дані таблиці 1.16 свідчать, що господарюючі суб'єкти громади спеціалізуються на вирощуванні зернових і технічних культур; серед зернових переважають ячмінь та пшениця, а серед технічних – соняшник.

На території громади провадить господарську діяльність ТОВ «Агропрайм Холдинг», яке є одним з основних наповнювачів сільського бюджету. «Агропрайм Холдинг» — український сільськогосподарський виробник. Підприємство реалізує масштабні інвестиційні проекти в 5 районах Одеської області — Ізмаїльському, Тарутинському, Арцизькому, Саратському та Болградському. ТОВ «Агропрайм Холдинг» входить у структуру агрогрупи

«Агрейн»», яка володіє 11 сільгосп підприємствами в Житомирській, Черкаській, Чернігівській, Харківській та Одеській областях.

Таблиця 1.16

**Характеристика сільськогосподарських виробників Василевської
громади**

Показники	Василівка	Баннівка	Калчева	Каракурт	Голиця	Разом
Кількість підприємств, всього, у т.ч.:	12	48	28	18	57	163
КВЕД:01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	8	44	26	17	56	151
КВЕД:01.11.0 Вирощування зернових та технічних культур	0	1	1	1	0	3
КВЕД:01.21 Вирощування винограду	1	2	0	0	1	4
КВЕД: 01.24 Вирощування зерняткових і кісточкових фруктів	1	1	0	0	0	2
КВЕД: 01.45 Розведення овець і кіз	2	0	0	0	0	2
КВЕД:01.50 Змішане сільське господарство	0	0	1	0	0	1
Площа, га, всього, у т.ч.:	4445,8	3829,61	1598,04	977,7	3875,9	14727,1
КВЕД:01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	4278	3770,8	1598,04	977,7	3436,9	14061,44
КВЕД:01.21 Вирощування винограду	167,8	58,81	0	0	439	665,61

Джерело: за даними сайту Трипілля <https://tripoli.land/>

В той же час, моніторинг та вивчення проблем малого та середнього підприємництва свідчить, що для більш ефективного використання можливостей підприємництва необхідна подальша реалізація державних заходів щодо створення сприятливих умов для розвитку даного сектору економіки. Однією із головних соціальних задач, що стоять перед бізнесом є створення робочих місць. При аналізі роботи найкращих підприємств слід звернути увагу на кількість працівників, що є важливими для громади. Проте слід врахувати, що в Україні існує специфіка набору персоналу без трудових книжок. Це унеможливує точний та реальний підрахунок працюючих (особливо найманих працівників у ФОПів). Сфера торгівлі та посередницька діяльність представлена ФОПами. У таблиці 1.17 наведені дані щодо кількості ФОПів в громаді.

Таблиця 1.17

Зареєстровані суб'єкти підприємницької діяльності, що діють на території громади

	Кількість юридичних осіб	Кількість фізичних осіб – підприємці в ФОП	Кількість діючих ліцензій з роздрібною торгівлі алкогольними виробами	Кількість діючих ліцензій з роздрібною торгівлі тютюновими виробами	Кількість діючих ліцензій з роздрібною торгівлі паливо-мастильним і матеріалами
Василівка	11	143	5	5	-
Баннівка	54	27	3	3	1
Голиця	57	24	1	1	0
Каракурт	16	64	6	6	0
Калчева	20	56	1	1	0
Всього	158	314	16	16	1

Джерело: за даними громади

У громаді розроблено програму розвитку малого і середнього підприємництва на території Василівської ОТГ Болградського району Одеської області на 2021 – 2023 роки, яка є складовою частиною стратегії розвитку.

Сучасна освіта стає стратегічною основою розвитку особистості; вона формує, виховує людину, здатну до саморозвитку, до опрацювання різноманітної інформації, використання одержаних знань, які необхідні їй для подальшого життєвого та професійного вибору, допоможуть орієнтуватися в сучасних реаліях, бути підготовленою до життя. Цього потребує сучасне суспільство, ринок праці, що стрімко розвивається.

Провідна роль у реалізації державної політики щодо зміцнення інтелектуального та духовного потенціалу нації, розвитку вітчизняної науки і техніки, збереження і примноження культурної спадщини належить педагогам і закладам освіти.

Сьогодні у громаді функціонують наступні заклади освіти:

- 5 загальноосвітніх шкіл;
- 4 дитячі заклади дошкільної освіти (ЗДО).

У таблицях 1.18-1.19 наведено характеристику загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладів громади.

Таблиця 1.18

Характеристика загальноосвітніх навчальних закладів громади

Вид закладу	Форма власності	Кількість учнів	Кількість працівників	Кількість класів
Ліцей з початковою школою та гімназією (с.Каракурт)	Комунальна	211	48	11
Ліцей з початковою школою та гімназією (с.Баннівка)	Комунальна	105	41	11

Ліцей з початковою школою та гімназією (с.Василівка)	Комунальна	430	66	23
Гімназія з дошкільним відділенням та початковою школою (с. Голиця)	Комунальна	36	30	6
Ліцей з початковою школою та гімназією (с.Калчева)	Комунальна	229	40	11

Джерело: ЗДО - ВО Василівська СР Болградський р-н - Одеська область. ІСУО (isuo.org)

Громадою приділяється велика увага питанням освіти. Так, бюджетом громади передбачено фінансування освітньої діяльності в наступних бюджетних програмах:

- надання освіти за рахунок субвенції з держаного бюджету місцевим бюджетам на надання державою підтримання особам з особливими освітніми потребами;
- надання загальної середньої освіти закладами ЗСО;
- надання дошкільної освіти;
- підвищення кваліфікації депутатів місцевих рад та посадових осіб місцевого самоврядування;
- забезпечення діяльності інших закладів сфери освіти.

Таблиця 1.19

Характеристика дошкільних навчальних закладів громади

Вид закладу (Дошкільні навчальні заклади)	Форма власності	Фактична кількість місць
<i>Василівська сільська рада, Болградського району, Одеської області:</i>		
Баннівський ЗДО ясла-сад"Колосок"(с. Баннівка)	Комунальна	38
Василівський ЗДО ясла-сад "Сонечко" (с. Василівка)	Комунальна	86
Голицький ЗЗО	Комунальна	15

Калчевський ЗДО ясла-сад "Казка" (с. Калчева)	Комунальна	50
Каракуртський ЗДО ясла-садок "Казка" (с. Каракурт)	Комунальна	56

Джерело: ЗДО - ВО Василівська СР Болградський р-н - Одеська область. ІСУО (isuo.org)

В цілому стан дошкільної і шкільної освіти в громаді дозволяє забезпечити стартові умови формування фундаменту четвертого пріоритету розвитку громади. Так, середнє завантаження дошкільних освітніх установ в даний час складає 80%, що відповідає частці охоплення дітей дошкільною освітою.

Громадою приділяється увага охороні здоров'я мешканців громади. Так, бюджетом громади передбачено фінансування освітньої діяльності в наступних бюджетних програмах:

- інші заходи у сфері соціального захисту і соціального забезпечення;
- забезпечення спеціальними послугами за місцем проживання громадян, які не здатні до самообслуговування у зв'язку з похилим віком, хворобою, інвалідністю.

В таблиці 1.20 наведено характеристику закладів охорони здоров'я громади.

Таблиця 1.20

Характеристика закладів охорони здоров'я громади

Медичний заклад	Кількість закладів	Кількість працівників
• амбулаторій ЗПСМ	4	32
• ФАП	1	2
• аптека	2	3

Джерело: <https://vasylivskagr.gov.ua/pasport-gromadi-17-00-32-05-04-2021/>

Громадою приділяється увага культурному розвитку. Так, бюджетом громади передбачено фінансування освітньої діяльності в наступних бюджетних програмах:

- забезпечення діяльності будинків культури, клубів, центрів дозвілля та інших клубних заходів;
- забезпечення діяльності бібліотек.

В таблиці 1.21 наведено характеристику закладів культури.

Таблиця 1.21

Характеристика закладів культури громади

Назва закладу	Станом на 01.01.2021	
	Кількість	Розрахункова кількість місць
Будинки культури	5	2377
Музеї	3	70

Джерело: <https://vasylivskagr.gov.ua/pasport-gromadi-17-00-32-05-04-2021/>

У громаді також існують спортивні заклади та споруди: стадіони - 4, спортмайданчики - 4, спортзали - 3. В подальшому передбачається поліпшення організаційного, кадрового, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення сфери фізичної культури і спорту.

Незважаючи на певні труднощі, в останні роки в громаді приділяють велику увагу збереженню зовнішнього середовища. Згідно з топографічною зйомкою місцевості зелені насадження займають площу 2,1 га, в той же час 39 га займали полезахисні лісосмуги, які вирублено на 80%. Внаслідок вирубування лісових насаджень та збільшення площ сільськогосподарських угідь значно знизилася вологозбиральна функція рослинності, що, в свою чергу, призвело до погіршення екологічної ситуації – зниження вологості повітря, що призводить до тривалої посухи, пилових бурь, деградації ґрунтів тощо. Територією села Василівка протікає пересихаюча річка Ташбунар, яка потребує

очищення русла та джерел живлення. Дефіцит рослинності, зокрема деревинної, відчувається через загазованість та забруднення повітря, оскільки село урбанізоване, а кількість транспорту і підприємств постійно зростає.

На сьогодні в громаді немає жодної громадської зеленої зони.

Саме це спонукало громаду розпочати створення такої зони у сільському сквері в центрі села Василівка - Greentime - зелена зона в центрі с. Василівка – місце для

згуртування молоді та проведення екологічних акцій. Планується, що майбутня зелена зона стане місцем проведення екологічних заходів, та локацією, де могла б зібратися молодь для спілкування й відпочинку (зараз збираються на сходах будинку культури).

Рослини, які планується висаджувати, мають відповідати природним умовам місцевості та здатності затримувати пил, фільтрувати повітря, з урахуванням здатності прижитися в умовах засушливого степу. Також має значення естетичність оформлення, зручність проведення екологічних заходів у зеленій зоні.

Згідно з нашим дослідженням ситуація склалася з таких причин:

- початково ця проблема не була усвідомлена як важлива;
- нечесний розподіл ресурсів на благоустрій на обласному рівні (все будувалося у районних центрах);
- низький рівень екоосвідомості та соціальної згуртованості населення;
- відсутність постійних волонтерів.

Наслідки невирішення проблеми:

- погіршується екологічна ситуація;
- зникають рослини, порушується природний баланс;
- погіршується стан здоров'я мешканців;
- молодь має обмежене спілкування і на вихідних виїжджає у найближчі міста, де часто стаються надзвичайні ситуації (їзда без прав,

перевантаження транспортної системи, ДТП);

– діти й молодь недостатньо соціалізовані, не вміють взаємодіяти одне з одним.

Успішна реалізація проекту будівництва спортивного майданчика для різних груп населення – це ще один крок до здатності забезпечити розвиток громади та її мешканців. Основними мотивами, які спонукають громаду до діяльності, є в першу чергу патріотизм, оздоровлення нації, задоволення потреб різних вразливих категорій громадян, набуття нового досвіду в роботі з людьми, організації та проведенні соціальних проектів. Мета проекту – це насамперед спрямування на вирішення проблеми, це – зміни, які можна зробити в громаді.

Сквер у центрі села зараз:

А може бути:

В селі Василівка немає жодного дитячого майданчика, при тому, що дітей шкільного віку – 200, шкільного віку – 430. У центрі села необхідно побудувати ігровий дитячий майданчик, який можна включити у загальний проект – будівництво екопарку **Greentime**.

Для успішного розвитку екологічної зони в цей місцевості необхідна вода, для зрошування рослин водогін, артезіанські джерела.

Для розвитку громади у туристичному напрямку та залучення інвестицій необхідно провести

різноманітні фестивалі:

1. Міжнародний фестиваль бджільництва «Медові смаколики Бессарабії».
2. В громаді багато бджолярів, які успішно розвиваються та виготовляють різноманітні продукти бджільництва.
3. Етнофестиваль «Вайсал-фест Петровден».

Забезпечення Розвитку громади неможливе без сформованого бюджету громади. У таблиці 1.22 наведено дані щодо динаміки бюджету громади.

Таблиця 1.22

Динаміка бюджету Василівської територіальної громади

Показник	2021	2022 (план)	Темп приросту (%)
Доходи місцевого бюджету	77 923 460	92 918 400	+19,24
Видатки місцевого бюджету	77 923 460	92 918 400	+19.24
Профіцит за загальним фондом місцевого бюджету	33 708	3 638 400	±10693,88
Дефіцит за спеціальним фондом місцевого бюджету	33 708	3 638 400	
Оборотний залишок бюджетних коштів місцевою бюджету	10 000	10 000	0.011
Резервний фонд місцевого бюджету	200 000	200 000	0.22
Витрати місцевого бюджету на реалізацію місцевих (регіональних) програм	5 207 950	5 566 448	+7.0

Джерело: власні дані громади

Доходи, як і видатки місцевого бюджету у 2022 році планується збільшити майже на 20% порівняно з 2021 роком. Профіцит за загальним фондом місцевого бюджету планується збільшити у 10 разів. Оборотний залишок бюджетних коштів місцевою бюджету у розмірі 10 000 гривень залишиться незмінним. Також не зміниться резервний фонд місцевого бюджету у розмірі 200 000 гривень, хоча у відсотковому відношенні він зменшиться на 0,04%. На 7% збільшиться витраті на реалізацію місцевих (регіональних) програм.

На рисунку 1.4 наведена структура доходної частини бюджету

Василівської сільської територіальної громади, яка складається із власних надходжень, що становить 43,9%. освітня субвенція - 36,3%. дотація на здійснення переданих з державного бюджету видатків на утримання закладів освіти та охорони здоров'я – 0,9%. базова дотація – 18,8%. субвенція на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами - 0,1%.

Обсяг доходів загального фонду місцевого бюджету територіальної громади на 2021 рік (без офіційних трансфертів) визначений у сумі 33 878 100 грн., в т.ч. :

- податок на доходи фізичних осіб – 13 120 980 грн.;
- акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (пальне) -24 700 грн.;
- акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) (пальне) – 86 600 грн.;
- акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів – 79 850 грн.;
- податок на майно – 9 150 120 грн.;
- єдиний податок – 11 340 600 грн.;
- плата за надання інших адміністративних послуг – 23600 грн.;
- надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває у комунальній власності – 51100 грн.;
- державне мито – 550 грн.

Видатки місцевого бюджету на 2021 рік склали 77 923 460 грн., в тому числі видатки загального фонду місцевого бюджету 77 145 752 грн., видатки спеціального фонду місцевого бюджету 777 708 грн.

Забезпечення виконання потреб громади реалізується через видаткову частину бюджету. Динаміка основних витрат громади представлена у таблиці 1.23.

Рис. 1.4. Структура доходної частини бюджету Василівської територіальної громади

Джерело: власні дані громади

Таблиця 1.23

Структура та динаміка основних напрямків видатків Василівської територіальної громади

№№ п/п	Видатки	Сума, грн		Темп приросту (%)
		2021	2022 (план)	
1	Державне управління	8890160,00	9213478,00	3,64
2	Освіта	55337218,00	61850809,00	11,77
3	Соціальний захист та соціальне забезпечення	1375700,00	1008080,00	-26,72
4	Культура і мистецтво	5327850,00	6108510,00	14,65
5	Житлово-комунальне господарств	2919250,00	3306530,00	13,27
6	Охорона навколишнього природного середовища та пожежна охорона	857700,00	995430,00	16,06
7	Резервний фонд	200000,00	200000,00	0,00

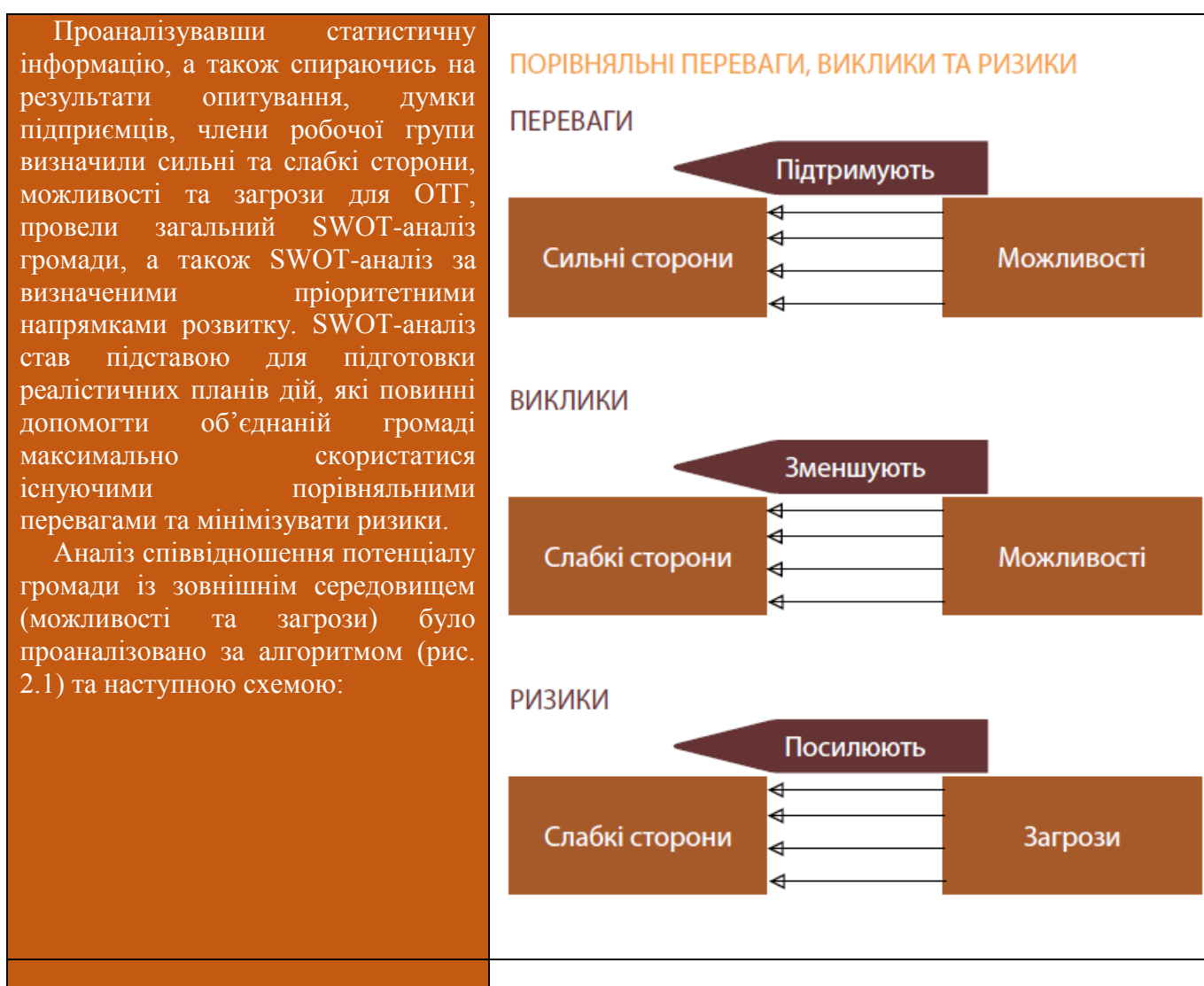
Джерело: власні дані громади

Як показують дані таблиць 1.22 та 1 23, бюджет громади дозволяє забезпечити стартові умови її розвитку за умови збереження підтримки з боку держави.

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ТА ОБМЕЖЕНЬ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ (SWOT-АНАЛІЗ)

2.1. Загальний SWOT- аналіз розвитку громади

SWOT-аналіз, один із найпоширеніших видів аналізу, який дозволяє об'єктивно оцінити сучасний стан громади, її сильні сторони, що найбільше сприятимуть розвитку; визначити ресурси для подолання слабких сторін, або перетворення їх на сильні; виявити можливості та попередньо оцінити існуючі загрози та шляхи їх усунення.

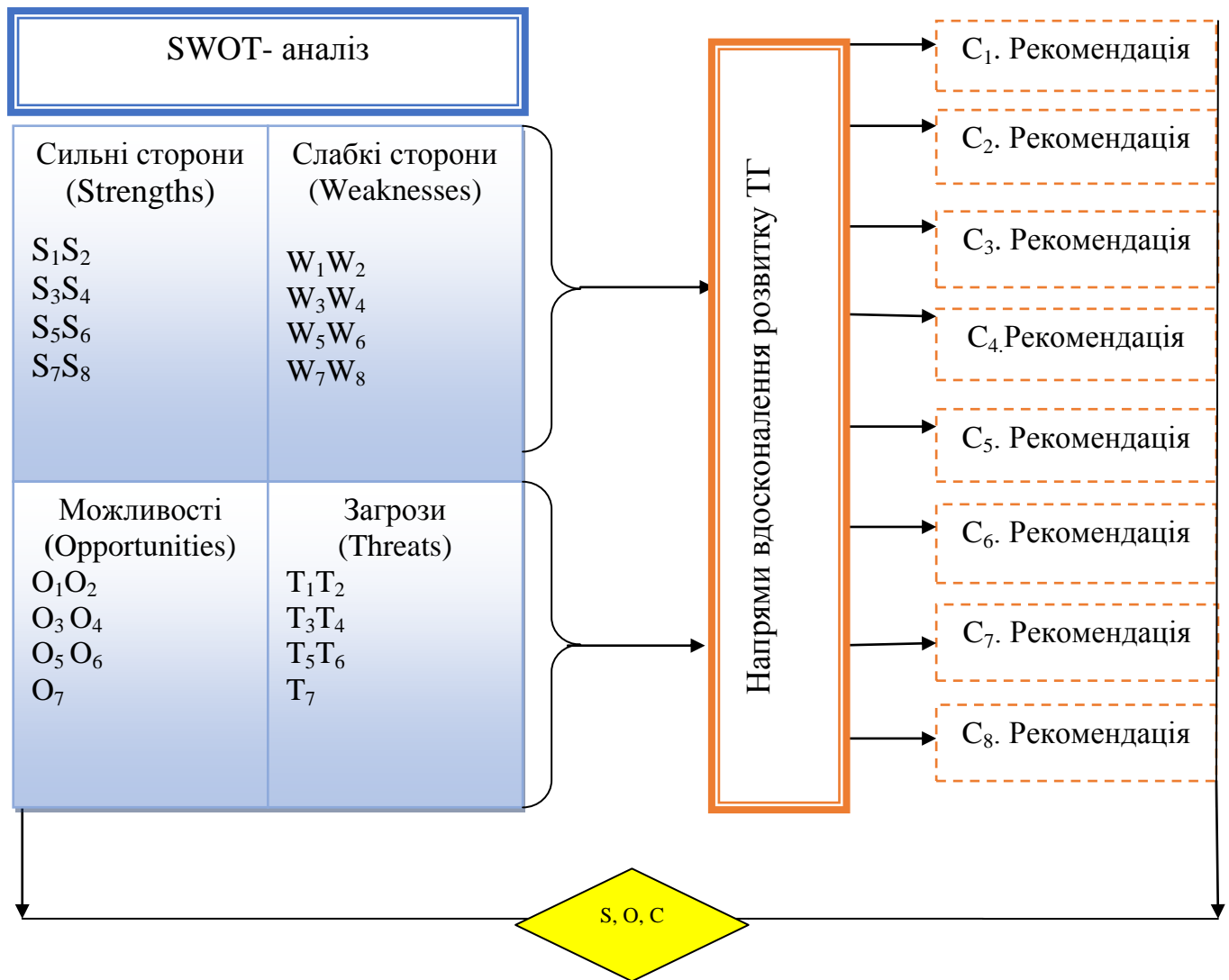

Рис. 2.1. Алгоритм перетворення слабких місць діяльності Василівської ТГ в конкурентні переваги

2.2. Сильні та слабкі сторони сучасного стану

Проведення SWOT-аналізу вимагає певного дослідження основних складових розвитку Василівської ТГ, результати якого визначені наступним чином (сильні та слабкі розвитку наведені у таблиці 2.1):

Сильні та слабкі сторони розвитку Василівської ТГ

Сильні сторони (S)	Внутрішні переваги
S ₁ -	наявність поблизу ТГ вузлової залізничної станції, яка забезпечує транспортне сполучення та робочі місця
S ₂ -	вигідне географічне розташування громади, близькість із районним центром; наявність вільних площ об'єктів нерухомості, які є комунальною власністю сільської ради та інших форм власності
S ₃ -	близькість до міжнародних кордонів
S ₄ -	наявність багатих земельних ресурсів (робочих чорноземів); інших природних ресурсів (водойм)
S ₅ -	наявність родовищ мінеральних ресурсів (піску, тощо)
S ₆ -	розвинуте виноградарство, вирощування зернових; наявність умов для створення підприємств птахівництва
S ₇ -	кваліфікований персонал та талановита молодь, що навчається
Слабкі сторони (W)	Внутрішні недоліки
W ₁ -	скорочення чисельності населення громади; значна трудова міграція, дефіцит робочих місць; значний рівень недовикористання трудового потенціалу на території ради; замала кількість осіб з офіційним працевлаштуванням; низький рівень населення працездатного віку
W ₂ -	зношені об'єкти комунальної власності, особливо водогони в селах громади; відсутність якісної питної води; недостатня розвиненість туристичної інфраструктури; слабкий розвиток у сфері послуг, у сфері розваг, транспортної діяльності, що негативно відображається на туристичній сфері
W ₃ -	нерівномірність розвитку малого підприємництва, зокрема діяльності фізичних осіб підприємців; слабка зацікавленість місцевого населення у підприємницькій діяльності і, відповідно, слабка інтенсивність розвитку малого та середнього бізнесу; використання ризикованого землеробства; відсутність приватних інвестицій; відсутність прямих іноземних інвестицій; застарілі «технології» збирання та утилізації ТПВ; невикористання енергоефективних технологій
W ₄ -	вирубування лісових насаджень та збільшення площ

	сільськогосподарських угідь; значно знизилася вологозбиральна функція рослинності, що, в свою чергу, призвело до погіршення екологічної ситуації – зниження вологості повітря, що призводить до тривалої посухи, пилових бурь, деградації ґрунтів тощо
W₅ -	дефіцит рослинності, зокрема деревинної, відчувається через загазованість та забруднення повітря, оскільки село урбанізоване, а кількість транспорту і підприємств постійно зростає
W₆ -	зношений жилий фонд комунальної власності громади; незабезпеченість центральним водовідведенням; незабезпеченість газопостачанням; відсутність системи сортування сміття та відсутність централізованої системи утилізації сміття
W₇ -	відсутність генплану розвитку селищ та прилеглих територій; відсутність робіт із будівництва доріг місцевого значення
W₈ -	брак коштів на поточні та перспективні потреби розвитку громади; відсутність сучасного обладнання, яке дозволяє використовувати Інтернет-технології в громадських місцях (школи, медичні заклади, адміністрація тощо); недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення навчального процесу в закладах освіти; відсутність якісного та сучасного медичного обладнання для належного медичного обслуговування, низький рівень медичного обслуговування; відсутність активних громадських організацій

2.3. Можливості та загрози розвитку

Можливості та загрози розвитку Василівської ТГ наведені в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Можливості (Q)	Резерви внутрішні та зовнішні
Q₁ -	цільове та ефективне використання вільних ділянок та територій розвитку громади; наявність вільних площ об'єктів нерухомості, які є комунальною власністю сільської ради та інших форм власності
Q₂ -	резерви розвитку туризму; використання туристичного потенціалу у повній мірі, системи організації рекреації та прийому туристів
Q₃ -	можливості залучення молоді до стартапів та кваліфікованої праці
Q₄ -	залучення до підприємництва всіх верств населення громади

Q ₅ -	побудова та реставрація систем зрошування; глибока переробка агропродукції з додаванням додаткової вартості за рахунок іноземних інвестицій; створення підприємств птахівництва; наявність умов та площі для вирощування різних видів горіхів, ягідництва, вирощування кущових багаторічних культур
Q ₆ -	розробка генплану розвитку селищ та територій, перспективи озеленення територій
Q ₇ -	залучення інвестицій в реальний сектор економіки; переробка вовни, пір'я, макулатури, пластика; переробка сільгосппродукції
Загрози (Т)	Зовнішні чинники
T ₁ -	непередбачуваність змін діючого законодавства України
T ₂ -	різке падіння платоспроможності населення; закриття ФОПів, через недосконалу законодавчу базу
T ₃ -	різке погіршення погодно-кліматичних умов
T ₄ -	форс-мажорні чинники
T ₅ -	хронічна нестача коштів
T ₆ -	прояви несумлінності конкурентної боротьби суміжних територіальних утворень України
T ₇ -	зростання вартості енергоресурсів

2.4. Рекомендації та заходи щодо усунення можливих ризиків та загроз розвитку громади

Зведені результати аналізу сильних і слабких сторін діяльності Василівської ТГ ґрунтувалися на результатах аналізу впливу внутрішніх та зовнішніх чинників формування напрямків діяльності ТГ.

Підсумки SWOT-аналізу Василівської ТГ дозволили розробити рекомендації з підтримки сильних сторін на основі посилення можливостей ТГ, зменшення впливу слабких сторін і зниження впливу виявлених загроз:

1. С1 – 3 метою активізації участі громадськості у постановці та вирішенні питань місцевого економічного розвитку громади (МЕР) необхідно створити на засадах партнерства місцевої влади, підприємців та представників

недержавних громадських установ (організацій) постійно діючу робочу групу з МЕР. У відповідному розділі «Стратегії» передбачити компетенції та відповідальність членів робочої групи (РГ) за аналіз стану МЕР та заходів з його суттєвого поліпшення.

2. С2 - Створити осередок підтримки підприємництва та залучення інвестицій (ОППЗІ) для потреб реалізації проєктів розвитку громади. Серед функціональних обов'язків ОППЗІ передбачити надання на частково безоплатній основі послуг інформаційного, консультативного та навчального змісту. Для підготовки інвестиційних пропозицій, проєктів та каталогів, профільних відповідно до потреб МЕР громади, залучати фахівців освітянських і консультаційних установ країни, що мають відповідний досвід та спроможність успішно допомагати МЕР громади.

3. С3 - В цілях забезпечення розвитку привабливої діяльності в напрямках спорту, туризму, культури та науки серед молоді, створити міський Центр розвитку молоді, передбачивши серед його функціональних обов'язків регулярне проведення евентійних заходів районного, обласного, регіонального, національного та міжнародного рівня. З метою суттєвого покращання якості послуг в індустрії гостинності передбачити формування реєстру місць потенціального розміщення відвідувачів (гостей) громади, активно використовувати природні ресурси громади (озеро Ялпуг, піщані кар'єри тощо). Історична спадщина дає можливість розвитку туристичного потенціалу (Каракурт – єдине село на Одещині, де компактно проживають етнічні албанці), чому сприяє вигідне географічне положення (7 км до районного центру (прибережна зона озера Ялпуг). Запланувати в 2022-2023 роках створення спеціалізованого центру колективного розміщення молоді та їх батьків, запрошених для участі у спортивно-культурних та інших цікавих заходах, що проводитиме Центр розвитку молоді ТГ.

Передбачити підтримку проєктів із створенням нових робочих місць для обслуговування (задоволення) потреб Центру розвитку молоді та його відвідувачів.

4. С4 - З метою поліпшення структури видатків та надходжень місцевого бюджету та забезпечення зростання його обсягів, передбачити в 2022-2023рр. перегляд можливостей формування частки бюджету розвитку громади питомою вагою не менше 15% загального бюджету. Головним критерієм при розгляді та затвердженні проєктів розвитку, ініційованих членами громади, передбачити відповідність пріоритетним напрямкам Стратегії соціально-економічного розвитку громади на період до 2027 року. Серед цих напрямків особливу увагу зосередити на питаннях розвитку підприємництва, створення нових робочих місць та суттєвого покращання інженерно-комунікативної інфраструктури селищ.

5. С5 - З метою збільшення додаткових надходжень до місцевого бюджету передбачити створення умов, привабливих для розміщення на території громади традиційних та нових систем зрошування; глибокої переробці агропродукції з додаванням додаткової вартості за рахунок іноземних інвестицій.

6. С6 - З метою суттєвого зростання експортного потенціалу Болградського промислового вузла передбачити відтворення на теренах існуючих промислових майданчиків ТГ, які мають відповідну заготівельно-виробничу та транспортну складову інфраструктури Агропромислового комплексу, спроможних переробляти агропродукцію Василівської та суміжних з ним аграрних районів Одеської області.

Передбачити пріоритетний розвиток наступних виробництв:

- мукомельного (комбікормового напрямку);
- олійнопресового (в асортименті);
- глибокого ступеню переробки горіхів та меду;

- будівництво шкірзаводу на основі місцевої сировини, будівництво птахофабрики, будівництво складів зберігання зерна, будівництво сучасної ферми ВРХ;

- переробки та консервування продукції рослинництва, особливо багаторічних насаджень тощо.

На базі залучення потужних галузевих інвесторів відродити та використати потенціал переробки та додання вартості за переліченими видами агропромислового виробництва.

7. С7 - З метою створення нових робочих місць в сервісній інфраструктурі громади забезпечити надання різноманітних комунально-побутових послуг та інженерно-комунікативного обслуговування мешканців населених пунктів громади.

8. С8 - Включити до переліку обов'язкових цільових програм заходи щодо (додаток А):

- будівництво та реновація перспективних переробних підприємств (будівництво винзаводу по трасі Т-16, будівництво шкірзаводу на основі місцевої сировини, будівництво птахофабрики, будівництво складів зберігання зерна, будівництво сучасної ферми ВРХ);

- капітального ремонту (реновації) освітянських установ громади, створення опорної школи в с. Баннівка, у селі Василівка планується продовжити будівництво занедбаної шкільної недобудови, яка простоювала понад 30 років, новий навчальний заклад буде розрахований на 450 місць;

- систем опалення в об'єктах комунальної власності громади, будівництво водопроводу та нової насосної станції в с. Баннівка;

- активного переходу до засобів альтернативної енергетики (установка сонячних батарей на площі 22 га, установка вітрової станції по дорозі Баннівка – Калчева, установка пелетного та брикетного цехів;

– будівництво екопарку Greentime у с. Василівка, створення рекреаційного ресурсу на Банківському водосховище з відкриттям равликової ферми;

– для розвитку громади у туристичному напрямку та залучення інвестицій необхідно проводити різноманітні фестивалі (міжнародний фестиваль бджільництва «Медові смаколики Бессарабії», етнофестиваль «Вайсал-фест Петровден» тощо);

– утеплення об'єктів комунальної власності громади;

– створення систем муніципальної охорони та соціального захисту громади, розробка підземних ходів для організації туристичного маршруту у с. Баннівка;

– відкриття розважального центру з готелем на базі табору «Мрія»;

– розробка двох піщаних кар'єрів.

РОЗДІЛ 3. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО

3.1. Бачення, основна мета та місія громади. SMART-модель розвитку

Згідно з вимогами до сучасного управління економічним та соціальним розвитком громади, дуже важливе місце посідає формування бачення цього розвитку, тому постає питання: **Чому і навіщо потрібно зазирати в майбутнє, що це дасть ТГ?**

Бачення – стратегічне бачення економічного і соціального розвитку території.

Місія громади – це сукупність унікальних історичних і сучасних особливостей та конкурентних переваг, які у громаді вже є, та які громада хотіла б зберегти для подальшого розвитку, або здобути свідомо у процесі розвитку.

Бачення: забезпечення сталого зростання при гармонійному та комплексному розвитку громади.

Місія: об'єднуючи людей досягти добробуту та соціально-економічного зростання на основі партнерства влади, бізнесу, громади та її мешканців

Відповідь криється в лаконічних, але змістовних визначеннях візії та місії Василівської громади, а саме в баченні шляхів вдосконалення таким чином:

Візія - «Сформувати умови для змін у житті кожного мешканця на краще».

SMART-модель управління громадою

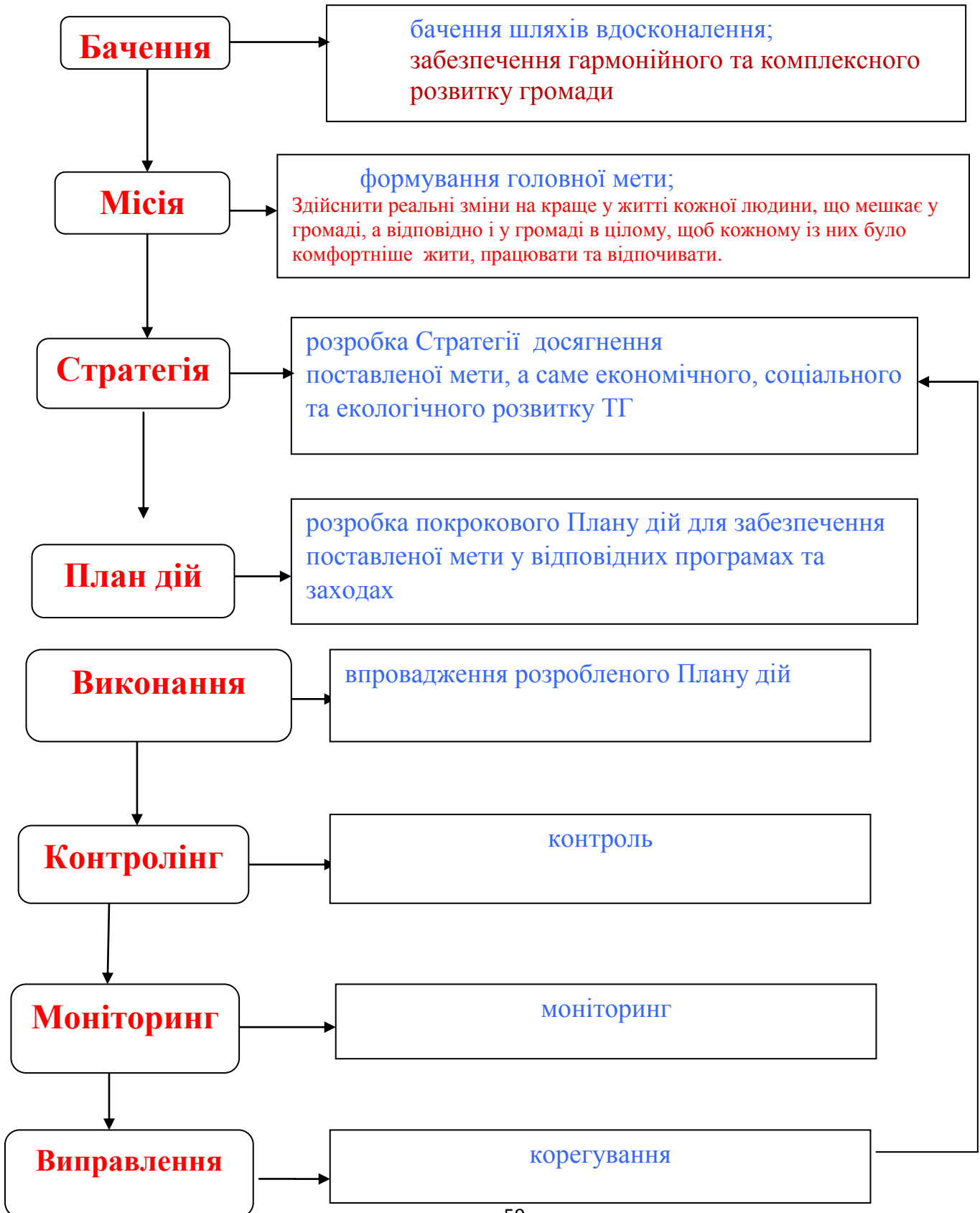

Рис. 3.1 SMART-модель управління ТГ

Основна мета розвитку громади – *«Здійснити реальні зміни на краще у житті кожної людини, що мешкає у громаді, а відповідно у громаді в цілому, щоб кожному із було комфортніше жити, працювати та відпочивати».*

Місія – *«об'єднуючи людей досягти добробуту та соціально-економічного зростання на основі партнерства влади, бізнесу, громади та її мешканців».*

Аргументація на користь вищенаведеної мети розвитку громади нескладна, але вельми логічна: лише шляхом змін та успішних дій можна покращити життя людей (див. рис. 3.1 «SMART-модель управління громадою»).

3.2. Пріоритетні напрями розвитку

Забезпечити досягнення поставленої мети та виконання моделі управління ТГ неможливо без визначення в часових та просторових межах головних стратегічних складових розвитку. Тому дуже важливо визначити головні пріоритети розвитку ТГ.

Розробка Стратегічного плану Василівської ТГ до 2027р. базується на наступних основних принципах:

➤ **Партнерство.** Стратегічне планування передбачало проведення різних консультацій, спрямованих на розбудову консенсусу, а також на обґрунтовані очікування громади від владних структур. До участі в ухваленні рішень і розробці стратегічних цілей було запрошено всі зацікавлені сторони – представники влади, наукових установ, асоціацій підприємців, підприємств та громадянського суспільства.

➤ **Життєздатність.** Забезпечення розвитку порівняльних переваг, визначених за результатами SWOT-аналізу (розбудова можливостей, котрі послаблюють гостроту вад і проблем). Крім того, для виявлення синергії між вадами та загрозами, яка загрожує життєздатності (для ризик-менеджменту),

застосовується матриця слабких сторін та загроз.

Рис. 3.2 «Дерево цілей» реалізації Стратегії економічного і соціального розвитку громади

➤ **Інтеграція.** Забезпечується шляхом активної участі всіх зацікавлених сторін. Інтеграція, як багатомірний план розвитку пріоритетних секторів і напрямків діяльності, забезпечує усунення конфліктів та негативних впливів, а також забезпечує зосередження на сумісності та синергії заходів.

➤ **Інновація.** Застосовується як принцип у процесі ідентифікації проєктів, і стосується, головним чином, запропонованого підходу як найефективнішого використання наявних ресурсів.

➤ **Субсидіарність.** Визначення стратегічних заходів, починаючи з найнижчого рівня (на основі потреб місцевих громад), здійснювалось із використанням ресурсів місцевого економічного розвитку.

На підставі наведеного аналізу діяльності та діагностування сильних та слабких сторін ТГ, врахування макро- та мезоекономічних чинників, стає можливим визначити наступні пріоритети (рис. 3.2 «дерево цілей» реалізації Стратегії економічного і соціального розвитку громади).

РОЗДІЛ 4. СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН ДІЙ (СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ЗА ПРІОРИТЕТАМИ)

4.1. Сучасна транспортно-логістична інфраструктура

В даному пріоритеті передбачається здійснити сприяння розвитку транспортно-логістичної інфраструктури громади та транспортного сполучення. Для цього керівництво ТГ передбачає розробити відповідну комплексну Програму, стратегічною ціллю якої повинно бути досягнення інтеграції діяльності між залізнично-дорожніми вузлами міст Рені та Болграду, створеними логістичними комплексами Василівської ТГ.

Особливу увагу в Програмі розвитку транспортно-логістичної мережі приділяється створенню логістичних майданчиків по прийому та обробці вантажів з Одеси, Рені, Болграду, Вінниці, Києва, Молдови та ближнього зарубіжжя з подальшим перерозподілом та доставкою в інші регіони Одеської області та ближнього зарубіжжя.

У таблиці 4.1 наведені стратегічні, операційні цілі, а також завдання за першим пріоритетом.

Таблиця 4.1

Перелік стратегічних, операційних цілей та завдань громади за першим пріоритетом

«Сучасна транспортно-логістична інфраструктура»

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. СУЧАСНА ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНА ІНФРАСТРУКТУРА	
Операційні цілі	Завдання
<p>1.1. Оптимізація та розвиток існуючої транспортної та логістичної системи</p>	<p>1.1.1. Сприяння створенню та динамічному розвитку транспортного кластера.</p> <p>1.1.2. Забезпечення розвитку інфраструктури для транспортних кампаній.</p>
<p>1.2. Підвищення якості надання транспортних послуг</p>	<p>1.2.1. Створення належних умов для надання населенню громади доступних і якісних послуг із пасажирських перевезень пасажирським транспортом, підвищення ефективності та надійності функціонування громадського транспорту відповідно до встановлених нормативів і стандартів, будівництво заправок, станції техобслуговування</p> <p>1.2.2. Облаштування та підтримання на належному рівні пасажирських зупинок у селищах громади.</p> <p>1.2.3. Створення безпечних умов для швидкісного і комфортного руху на дорогах громади.</p> <p>1.2.4. Встановлення на транспортних засобах GPS-систем та програмного забезпечення для здійснення постійного контролю за роботою пасажирського транспорту на міських автобусних маршрутах загального користування.</p> <p>1.2.5. Будівництво та капітальний ремонт проїжджої частини доріг (будівництво дороги Василівка – Калчева – Кубей). Василівська сільська рада продовжує звертатись щодо вирішення одного з найважливіших питань для громади – ремонту доріг, що перебувають на балансі Служби автомобільних доріг у Одеській області. Зокрема, це дорога Кубей - Василівка - Кам'янка - /М-15/. Ремонт цієї дороги вирішив би гостросоціальне питання, адже вона проходить через 2 села громади: с. Калчева, с. Василівка.</p> <p>1.2.6. Капітальний ремонт доріг с. Калчева. Це 100% доріг в с. Калчева, комунальної власності Василівської сільської ради, які потребують капітального ремонту.</p> <p>1.2.7. Капітальний ремонт доріг с. Голиця. Це 100% доріг в с. Голиця, комунальної власності Василівської сільської ради, які потребують капітального ремонту.</p> <p>1.2.8. Капітальний ремонт автомобільної дороги загального користування місцевого значення С160717/Т-16-06/- Каракурт, протяжністю 2,800 км.</p>

4.2. Підтримка реального сектору економіки та залучення інвестицій

Для досягнення мети по кожному з пріоритетів були визначені стратегічні, операційні цілі, а також завдання, необхідні для соціально-економічного розвитку громади до 2027 року.

Комплексна та гармонізована підтримка МСП та залучення інвестицій у реальний сектор економіки громади передбачає поетапний план дій по заохоченню та залученню інвестицій у реалізацію бізнес-проектів на земельних ділянках та об'єктах нерухомості, що належать громаді.

У таблиці 4.2 наведені стратегічні, операційні цілі, а також завдання за другим пріоритетом.

Таблиця 4.2

Перелік стратегічних, операційних цілей та завдань ТГ за другим пріоритетом.

«Підтримка реального сектору економіки та залучення інвестицій»

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. ПІДТРИМКА РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ ТА ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ	
Операційні цілі	Завдання
1.1. Структурна перебудова економіки громади	1.1.1. Створення центру розвитку кооперації та субконтрактації. 1.1.2. Створення умов для формування та динамічного розвитку кластерів (транспортного, переробки сільгосппродукції, переробки ТБВ). <i>Створення цехів по переробки сільськогосподарської продукції (будівництво молочного заводу в с. Василівка, цех по первинній переробці шкур овець, кіз і великої рогатої худоби, тощо, будівництво шкірзаводу на основі місцевої сировини, будівництво птахофабрики, будівництво складів зберігання зерна, будівництво сучасної ферми ВРХ).</i>

<p>1.2. Сприяння розвитку підприємництва</p>	<p>1.2.1. Поліпшення умов надання адміністративних послуг (будівництво в с. Василівка Центру надання адміністративних послуг).</p> <p>1.2.2. Створення спеціального порталу (у рамках сайту громади) для підприємців з метою захисту їх бізнесу.</p> <p>1.2.3. Створення центру підтримки бізнесу.</p>
<p>1.3. Створення умов для розвитку малого та середнього бізнесу, в тому числі і для виробників с/г продукції</p>	<p>1.3.1. Просування і реклама місцевого виробника, сприяння розвитку малого та середнього бізнесу, зокрема і в аграрній сфері.</p> <p>1.3.2. Розвиток економічних кластерів, в т.ч. сільськогосподарських.</p> <p>1.3.3. Легалізація робочих місць з метою збільшення ПДФО.</p> <p>1.3.4. Мотивація сільських мешканців до створення фермерських господарств.</p>
<p>1.4. Створення привабливого інвестиційного клімату, сприяння інвестиційній діяльності</p>	<p>1.4.1. Просування інвестиційного порталу громади та актуалізація розміщеної на ньому інформації.</p> <p>1.4.2. Постійне оновлення портфелю інвестиційних проектів з урахуванням пропозицій зацікавлених підприємств.</p>

4.3. Підвищення рівня енергозбереження та ефективності використання енергоресурсів

В окремий стратегічний напрямок виділяється підвищення рівня енергозбереження та ефективності використання енергоресурсів. Даний напрямок розвитку громади деталізується окремими Програмами та заходами цільового призначення:

- поступовий перехід до альтернативних джерел енергії (використання пелітів, встановлення сонячних батарей);
- модернізація системи теплопостачання;
- впровадження програми збереження тепла в будівлях та об'єктах соціальної інфраструктури громади;

- модернізація системи водопостачання та водовідведення (створення каналізаційних вигрібних ям в приватному секторі з використанням екологічно чистих очисних матеріалів та виробництво гумусу).

Різні стартові умови сіл, які об'єдналися в громаду, вимагають визначити та забезпечити дотримання певних стандартів у наданні комунальних послуг, забезпеченні благоустрою, тощо. З цією метою буде створено єдиний комунальний простір.

Послуги життєзабезпечення населених пунктів надаватимуться підприємствами, які знаходяться у комунальній власності.

На етапі становлення комунальних служб громада докладатиме зусиль до їх достатнього технічного оснащення. Спектр послуг, які надаватимуться комунальними службами, має забезпечити задоволення потреб громадян.

Усі заходи за даним напрямом реалізовуватимуться із широким залученням громадськості до вирішення нагальних питань. Буде визначено та описано основні послуги, які надаватимуться у кожному населеному пункті громади. У таблиці 4.3 наведені стратегічні, операційні цілі, а також завдання за третім пріоритетом.

Таблиця 4.3

Перелік стратегічних, операційних цілей та завдань громади за третім пріоритетом

«Підвищення рівня енергозбереження та ефективності використання енергоресурсів»

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ	
Операційні цілі	Завдання
1.1. Приведення комунальних послуг до середніх стандартів громади	1.1.1. Реконструкція існуючій водомережі. 1.1.2. Складання перспективного плану реконструкції комунальних послуг 1.1.3. Екологічне забезпечення управління відходами на території громади 1.1.4. Розвиток житлового фонду громади

<p>1.2. Модернізація систем тепло-, водо-, газо-, енергозабезпечення</p>	<p>1.2.1. Реконструкція та модернізація аварійних та амортизованих ділянок мереж тепло-, водо-, газо-, енергопостачання <i>(будівництво водопроводу та нової насосної станції в с. Баннівка)</i></p>
<p>1.3. Розвиток житлового фонду громади</p>	<p>1.3.1. Підтримка власників житла щодо впровадження енергоощадних технологій. 1.3.2. Створення комунального житлового фонду. 1.3.3. Реалізація програм енергозбереження для житлового фонду.</p>
<p>1.4. Підвищення рівня енергоефективності та промоція використання відновлювальних джерел енергії та енергозбереження</p>	<p>1.4.1. Підвищення ефективності управління енергетичними ресурсами</p> <p>1.4.2. Підтримка проектів енергозбереження та використання відновлювальних джерел енергії <i>(установка сонячних батарей на площі 22 га, установка вітрової станції по дорозі Баннівка – Калчева, будівництво пелетного та брикетного цехів).</i></p> <p>1.4.3. Реклама державних, регіональних та місцевих програм енергозбереження.</p> <p>1.4.4. Впровадження енергозберігаючих технологій в дошкільних навчальних закладах, загальноосвітніх школах, багатоквартирних будинках.</p> <p>1.4.5. Будівництво об'єктів альтернативних видів енергії – сонячних та вітрових електростанцій <i>(будівництво сонячної електростанції дозволить у перспективі економити значні кошти на електроенергії та зробити свій внесок у відновлення екосистеми планети. Завдяки своєму географічному розташуванню територіальна громада є достатньо цікавою для інвесторів. Однією з причин будівництва СЕС є встановлення законом гарантованого рівня «зеленого» тарифу на електричну енергію з відновлювальних джерел енергії, який прив'язаний до курсу євро та зафіксований до 2030 р., а також зобов'язання держави щодо викупу всього обсягу електроенергії, виробленої з альтернативних джерел енергії).</i></p>

<p>1.5. Збереження та розвиток соціальної сфери будівель</p>	<p>1.5.1. Паспортизація усіх будівель освітніх, культурних, лікувальних закладів.</p> <p>1.5.2. Підготовка проєктів по реконструкції наявної інфраструктури (на обласному та державному рівні розроблена Програма з впровадження централізованого водопостачання та водовідведення, підготовлено проєкт «Будівництво Болградського групового водопроводу сільгосводопостачання в Одеській області» - ТЕО с. Каракурт, с. Василівка, с. Голиця, с. Калчева, с. Баннівка, розпочато роботи щодо будівництва групового водопроводу з Кілійських очисних споруд в напрямку Василівської територіальної громади, ця програма забезпечить якісною питною водою жителів усієї громади).</p> <p>1.5.3. Формування бази даних перспективного використання та рівня соціального навантаження будівель соціальної сфери.</p> <p>1.5.4. Формування проєктів термо-модернізації із залученням еско-компаній. Інших джерел фінансування зі збереженням комунальної власності на будівлі.</p>
---	--

4.4. Покращення санітарно-екологічного стану та благоустрою території

Таблиця 4.4

Перелік стратегічних, операційних цілей та завдань громади за четвертим пріоритетом

«Покращення санітарно-екологічного стану та благоустрою території»

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4. ПОКРАЩЕННЯ САНІТАРНО-ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ТА БЛАГОУСТРОЮ ТЕРИТОРІЇ	
<i>Операційні цілі</i>	<i>Завдання</i>
1.1. Збереження та розвиток інфраструктури громади	<p>1.1.1. Реконструкція, ремонт та модернізація зовнішнього освітлення сіл Василівської сільської громади з використанням енергозберігаючих технологій, в результаті чого буде досягнуте раціональне та економне використання коштів бюджету і енергоносіїв.</p> <p>1.1.2. Розробка програми утримання, капітального та поточного ремонту доріг комунальної власності та об'єктів дорожньої інфраструктури. Результативність програми призведе до розвитку підприємств, забезпечить повноцінне проживання, роботу і відпочинок мешканців громади, сприятиме безперешкодному доступу осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення до об'єктів дорожньої інфраструктури.</p> <p>1.1.3. Проведення ремонтно-реставраційних робіт на пам'ятках (об'єктах) культурної спадщини для їх збереження і використання громадою.</p> <p>1.1.4. Побудова фільтрувальних станцій та бюветів</p>

<p>1.2. Відповідальне управління навколишнім середовищем та раціональним використанням природних ресурсів</p>	<p>1.2.1. Покращення обізнаності щодо обмежених природних ресурсів та небезпеки для середовища проживання.</p> <p>1.2.2. Поліпшення середовища проживання, важливі природні ресурси зберігаються для майбутніх поколінь.</p> <p>1.2.3. Питання охорони та збереження біорізноманіття є актуальними для Василівської ТГ. Це обумовлено низкою особливостей місцевості, насамперед таких, як незначна площа природних біотопів, швидкі темпи їх трансформації та деградації, зростаючий рівень рекреаційного навантаження, недостатня забезпеченість охороною природних територій, недосконала законодавча база, яка не враховує специфіку місцевих екологічних умов.</p> <p>1.2.4. Основними загрозами біологічного та ландшафтного різноманіття є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - викиди в атмосферне повітря; - забруднення поверхневих та підземних вод; - ґрунтова та повітряна ерозія; - підтоплення територій; - поширення агроландшафтів; - нерівномірна забудова території тощо. <p>1.2.5. Першочергово для ефективного використання та збереження природних територій Василівської територіальної громади необхідно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - провести інвентаризацію наявного земельного фонду з метою виявлення, уточнення розмірів та розташування ділянок з природною рослинністю та цілих сільськогосподарських угідь; - затвердити рішенням Василівської територіальної громади перелік земельних ділянок (угідь), де не можна проводити зміну цільового призначення землі, допускати будь-яке капітальне будівництво; - провести фахову інвентаризацію природних та напівприродних, а також пов'язаних з ландшафтом історико-культурних об'єктів та комплексів з метою їх природоохоронної, естетичної та рекреаційної оцінки; - винести на розгляд сесії питання про створення пам'яток природи, заповідних урочищ, природоохоронних об'єктів за результатами інвентаризації фахівцями, які включити до природно-заповідного фонду України; - на базі новостворених природоохоронних об'єктів, а також територій традиційного сільськогосподарського та рекреаційного використання створити локальну екомережу, яка повинна доповнити регіональну екосистему.
--	--

4.5. Соціальний захист та безпечні умови життєдіяльності

Підсумком розробки стратегічних заходів у цьому напрямку має бути програма дій для розвитку соціального захисту та створення безпечних умов життєдіяльності мешканців громади. У таблиці 4.5 наведені стратегічні, операційні цілі, а також завдання за четвертим пріоритетом.

Таблиця 4.5

Перелік стратегічних, операційних цілей та завдань громади за п'ятим пріоритетом

«Соціальний захист та безпечні умови життєдіяльності»

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 5. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА БЕЗПЕЧНІ УМОВИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	
Операційні цілі	Завдання
1.1. Підвищення якості та доступності медичних послуг	1.1.1. Оптимізація існуючої системи медичної діагностики з метою покращення профілактики захворювань. 1.1.2. Спрощення доступу мешканців громади до єдиної інформаційної системи електронної реєстрації і електронного медичного документообігу. 1.1.3. Покращення доступності та якості надання медичної допомоги жителям громади, особливо сільської місцевості. 1.1.4. Впровадження нових сучасних технологій обстеження та лікування з урахуванням уніфікованих клінічних протоколів.

<p>1.2. Підвищення якості соціального забезпечення мешканців громади</p>	<p>1.2.1. Впровадження економічних, правових і конституційних гарантій ветеранів війни та праці, інших громадян похилого віку, громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, інших вразливих верств населення.</p> <p>1.2.2. Підвищення якості обслуговування пенсіонерів, одиноких громадян та інвалідів.</p>
<p>1.3. Підвищення якості освітніх послуг та розвиток культури</p>	<p>1.3.1. Збереження і розвиток закладів освіти, впровадження сучасних інформаційних технологій, сучасних досягнень педагогічної науки.</p> <p>1.3.2. Приведення матеріально-технічної бази навчальних закладів у відповідність до сучасних стандартів навчально-виховного процесу.</p> <p>1.3.3. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій управління освітніми процесами, педагогічного менеджменту.</p> <p>1.3.4. Збереження і примноження національного скарбу-фольклору та історично-культурної спадщини.</p> <p>1.3.5. Зміцнення матеріально-технічної бази закладів культури.</p> <p>1.3.6. Реалізація заходів, спрямованих на підтримку системи естетичного виховання дітей та молоді.</p> <p>1.3.7. Створення умов для розвитку самодіяльної народної творчості, підтримка творчих колективів, збереження культурних традицій.</p>
<p>1.4. Розвиток здорового способу життя</p>	<p>1.4.1. Створення розвиненої інфраструктури для заняття спортом і активного відпочинку для всіх верств населення.</p> <p>1.4.2. Проведення спортивних змагань різних рівнів та залучення до занять фізичною культурою та спортом різних верств населення.</p> <p>1.4.3. Створення умов щодо доступності заняттям масовим спортом на спортивних об'єктах.</p> <p>1.4.4. Залучення широких верств населення в масовий спорт, популяризація здорового способу життя.</p> <p>1.4.5. Розвиток дитячо-юнацького спорту.</p> <p>1.4.6. Реконструкція існуючих спортивних споруд.</p>

<p>1.5. Підвищення якості туристичного продукту</p>	<p>1.5.1. Формування мапи туристичних об'єктів. 1.5.2. Виготовлення та розміщення елементів означення населених пунктів, вулиць, туристичних об'єктів. 1.5.3. Формування мобільних додатків та баз даних туристичних об'єктів. 1.5.4. Облаштування дорожньої інфраструктури та об'єктів туристичної інфраструктури. 1.5.5. Створення публічних просторів багатофункціонального призначення. 1.5.6. Розроблення календаря фестивальних подій.</p>
--	---

РОЗДІЛ 5.

МЕХАНІЗМ ТА ПРОЦЕДУРИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ

5.1. Основні елементи механізму реалізації Стратегії

Стратегія розвитку Василівської територіальної громади містить основні цілі та задачі за пріоритетами економічної та соціальної політики громади, а також найважливіші напрямки та заходи реалізації зазначених цілей на довгострокову перспективу. Стратегія розрахована на 6 років (2022-2027 роки). Успіх її реалізації залежить від того, наскільки стратегічне бачення буде переведено в управлінські дії ради громади, наскільки дійовим виявиться механізм, що забезпечує «баланс інтересів» та скоординовані дії учасників, що представляють різні сфери: владу, бізнес та некомерційний сектор, населення.

Для реалізації Стратегії мають використовуватися такі механізми:

- *організаційний;*
- *нормативно-правовий;*
- *фінансовий;*
- *соціальне партнерство;*
- *інформаційний механізм.*

Організаційний механізм реалізації Стратегії – це діяльність виконавчих органів селищних рад з підготовки та реалізації документів, що мають бути розроблені на підставі Стратегії та Генерального плану розвитку громади.

Основні інструменти механізму:

- участь у реалізації державних та регіональних стратегій, концепцій, програм, проєктів;
- розробка прогнозів економічного та соціального розвитку громади;
- розробка та реалізація програм економічного та соціального розвитку громади та цільових програм;
- розробка та реалізація щорічних планів дій з реалізації Стратегії;

- відбір, муніципальна підтримка та реалізація соціально та економічно значимих проєктів та заходів.

Базовою одиницею реалізації Стратегії виступають проєкти. Затверджені проєкти формують портфель проєктів Стратегії. Проєкти ініціюються та включаються до портфелю за пропозиціями робочої групи. Ініційовані робочою групою проєкти передаються на розгляд та розроблення спеціалізованим проєктним організаціям. На засідання робочої групи виносяться також соціально важливі проєкти, що вирішують проблеми мешканців ТГ. Усі інші проєкти включаються до портфелю проєктів Стратегії за рішенням робочої групи, узгодженим із заступником голови Василівської селищної ради, що відповідає за певний напрям.

Проєкти, що пройшли стадію проєктування ТЕО та експертизу розробника, складають ключовий портфель пропозицій розвитку ТГ. Серед запропонованих до реалізації проєктів можна виділити як ініціативні (монопроєкти), так і комплексні (мультипроєкти), об'єднані певною метою. Список реалізованих в рамках стратегії проєктів має переглядатися один раз на рік відповідно до існуючої процедури. Ініціативні проєкти (монопроєкти) включаються в портфель розвитку ТГ на основі рішення відповідної фокус-групи при узгодженні з профільним заступником голови ТГ.

Проєкти, що виносяться на засідання робочої групи, підлягають комплексній експертизі (експертизі сертифікованих розробників відповідного профілю). Експерти затверджуються робочою групою за поданням голів селищної та сільських рад Василівської ТГ. Експерт надає письмовий відгук щодо проєкту та виступає з співповіддю на засіданні робочої групи. Проєкти, що мають особливе значення для економічного та соціального розвитку ТГ, за рішенням робочої групи відносяться до ключових проєктів Стратегії.

Проєкти, схвалені Робочою групою, розглядаються профільною постійною комісією ради ТГ та затверджуються рішенням Василівської ради.

Порядок процедури проходження експертизи поетапний.

1 етап – попередня фінансова експертиза реалістичності проєкту.

2 етап – комплексна оцінка експертами відповідного профілю.

У разі позитивного схвалення експертами робоча група рекомендує проєкт на затвердження Виконавчого апарату Василівської ради.

Проєкти можуть бути включені до загальних цільових програм. У цьому випадку вони затверджуються селищною радою у складі зазначених програм.

Мешканцям ТГ, суб'єктам господарювання може надаватися допомога при підготовці проєктів.

Організаційний зв'язок документів має забезпечуватися єдністю цілей та шляхів вирішення економічних та соціальних завдань у межах Стратегії розвитку ТГ.

Нормативно-правовий механізм реалізації Стратегії являє собою правове забезпечення інноваційних змін економічної діяльності та суспільного життя.

Основні інструменти механізму:

- розробка нових нормативно-правових актів територіальної громади, спрямованих на реалізацію Стратегії за всіма напрямками діяльності;
- підготовка законодавчих ініціатив з вдосконалення регіонального законодавства;
- підготовка пропозицій органам державної влади та управління з вдосконалення національного законодавства.

Фінансовий механізм реалізації Стратегії являє собою концентрацію фінансових ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку ТГ.

Основні фінансові інструменти реалізації Стратегії:

- бюджет Василівської ТГ (внутрішній ресурс підвищення ефективності економічного та соціального розвитку ТГ);
- цільове софінансування за рахунок коштів державного та регіонального бюджетів шляхом активної участі ТГ в реалізації пріоритетних національних проєктів, регіональних цільових програм, адресних інвестиційних програм;

- державні позабюджетні цільові соціальні фонди;
- самофінансування з боку суб'єктів господарювання, що здійснюють реалізацію інвестиційних проєктів (внутрішні інвестиції (кошти підприємств), зовнішні інвестиції, іноземні інвестиції);

- зовнішні та внутрішні запозичання;
- кошти міжнародних фінансових установ;
- міжнародна технічна допомога та ін.

Механізм соціального партнерства – це сукупність відносин між усіма суб'єктами, діяльність яких зачіпає інтереси мешканців Василівської ТГ щодо формування стратегічних орієнтирів, які забезпечують життєдіяльність та розвиток адміністративно-територіального утворення, а також практики втілення цих орієнтирів в управління ТГ.

Основні інструменти механізму:

- створення постійно діючих структур, що забезпечать участь громадськості у розробці та реалізації Стратегії (фокус-груп, робочих груп);
- вивчення громадської думки (через анкетування, опитування, інтерв'ю тощо);
- підготовка та проведення загальних заходів (конкурсів, виставок, ярмарок, конференцій, семінарів тощо);
- робота з представниками різних соціальних структур та інститутів.

Інформаційний механізм реалізації Стратегії має дуже важливе значення. Він передбачає створення сторінки на офіційному сайті Василівської селищної та районної рад, на якій буде опубліковано текст Стратегії та зміст портфелю її проєктів, організовано обговорення наданих документів. Представлена на офіційному сайті інформація щодо ходу реалізації Стратегії та окремих проєктів буде постійно оновлюватися. Сайт передбачатиме можливість надання пропозицій щодо нових проєктів Стратегії.

Інформація щодо ходу реалізації Стратегії буде регулярно оприлюднюватися у засобах масової інформації громади.

5.2. Моніторинг реалізації Стратегії

Важливим для реалізації Стратегії є створення дієвої системи моніторингу – відстеження (контролю) процесів, що відбуваються в економіці та соціальній сфері громади.

Шляхом постійного контролю моніторинг дозволяє отримати достовірну та об'єктивну інформацію про соціально-економічні процеси, що відбуватимуться у Василівській ТГ, оцінити та проаналізувати тенденції, що складуться у різних економічних структурах, визначити ступінь досягнення місії стратегічного розвитку, на базі отриманої інформації підготувати рекомендації, спрямовані на подолання негативних та підтримку позитивних тенденцій, тобто скоригувати Стратегію відповідно до виявлених тенденцій.

Основними завданнями моніторингу є:

- контроль за дотриманням графіка виконання окремих проєктів;
- аналіз руху до запланованих результатів;
- аналіз динаміки цільових індикаторів;
- аналіз причин невиконання окремих проєктів, формування рекомендацій з метою усунення недоліків;
- аналіз змін зовнішнього оточення – законодавства, конкуренції, економічного стану;
- аналіз внутрішніх змін у громаді;
- аналіз змін у громаді в результаті виконання стратегічного плану, оцінювання ефективності та реалістичності окремих його складових.

Важливим при розробці моделі моніторингу є вибір критично важливих елементів стратегічного плану, що визначають рух у потрібному напрямку. У Стратегії економічного та соціального розвитку Василівської ТГ до 2027 року таким елементом є формування комфортного середовища, а саме – **«Створити умови для змін у житті кожного мешканця на краще – створити громаду**

із якісними послугами, комфортними умовами проживання, оздоровлення та відпочинку».

Це гасло є комплексним завданням, що включає в себе не лише закріплення сформованого статусу громади, але й розширення можливостей його використання, створення комфортних умов для життя та відпочинку.

Основними елементами моніторингу будуть звіти про хід виконання Стратегії, які заслуговуватимуться щорічно на засіданні робочої групи. Річний звіт про виконання Стратегії заслуговуватиметься на сесії ради Василівської ТГ.

РОЗДІЛ 6. СЦЕНАРІЇ ТА ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

6.1. Можливі сценарії реалізації Стратегії

Досягнення поставлених цілей у вирішенні завдань пріоритетних напрямів розвитку Василівської ТГ можливо різними шляхами їх реалізації. Поєднання зовнішніх і внутрішніх факторів реалізації стратегії в накладенні на час її реалізації призводить до деревовидного характеру шляхів бачення досягнення стратегічної мети розвитку Василівської ТГ до 2027 року. У теорії стратегічного управління такий підхід прийнято називати сценарним. Традиційно, розробляючи сценарії, розглядають три головних сценарії розвитку:

а) песимістичний – діє більшість зовнішніх загроз, багато внутрішніх проблем, і ці загрози, протиріччя і катаклізми, можуть погіршити або зберегти ситуацію в майбутньому;

б) реалістичний – зовнішні можливості та загрози, які виникають, компенсуються новими структурними змінами, з'являються нові можливості зростання на основі знову використаних традиційних методик;

в) оптимістичний – планований ріст виконується по закладеній моделі на основі традиційних і новітніх методик.

У стратегії економічного та соціального розвитку Василівської ТГ розглядаються всі три вищевикладених варіанти з певними корективами в оптимістичну сторону (рис. 6.1). Таке коригування закладається як в самій назві, так і в методах їх реалізації.

Можливими сценаріями соціально-економічного розвитку Василівської ТГ до 2027 року є:

Інерційний (**песимістичний**) – підтримання існуючого становища.

Мобілізаційний (**реалістичний**) – мобілізація зовнішніх і внутрішніх джерел реалізації стратегії.

Інноваційний (оптимістичний) – залучення інвестиційних ресурсів, впровадження нових інноваційних проектів розвитку.

Рис. 6.1. Можливі сценарії реалізації Стратегії громади

Інерційний сценарій розвитку ТГ передбачає використання наявного потенціалу території з урахуванням незначного зростання, що відповідає середньостатистичному зростанню ВВП країни на 2-3% у рік (для ТГ – ВРП). Основою соціально-економічного розвитку ТГ будуть традиційні види економічної діяльності та підприємництва. ТГ розвивається як територія, що характеризується переважно агро-спеціалізацією економіки. Підприємства базових галузей в основному спрямовані на підтримку досягнутого рівня

розвитку. Вони здійснюють заходи, які забезпечують підвищення якості продукції, що випускається, і зниження витрат на базі нових енерго- та ресурсозберігаючих та екологічно безпечних технологій. Сталий розвиток ТГ буде залежати від стабільності розвитку транспортних підприємств, підприємств агропромислового комплексу, торгівлі та промисловості. При цьому не очікується значного збільшення обсягів виробництва та розширення асортименту продукції, що випускається. Органи місцевого самоврядування будуть використовувати чинні механізми планування та організації власної діяльності, реагуючи на поточні проблеми, які вирішуватимуться в короткостроковій перспективі бюджетного планування (1 рік), а також шляхом прийняття коротко- та середньострокових програм (1-5 років). Ефективною буде участь у національних проєктах, обласних програмах та використання виділених на їх реалізацію фінансових ресурсів.

Особливість цього сценарію полягає в тому, що при значній частці малого бізнесу в економіці, його внесок у розвиток ТГ буде залишатися на колишньому рівні.

Мобілізаційний сценарій розвитку - ресурсної інтенсифікації - передбачає повну реалізацію проєктів і програм Стратегії розвитку ТГ, політичну і соціальну стабільність, вдалий менеджмент, моніторинг, оновлення проєктів. Відповідно до цього сценарію ТГ більш активно включається у систему вітчизняних та регіональних товарних, інформаційних, фінансових та культурних обмінів як територія для розвитку відповідної транспортно-логістичної інфраструктури та розміщення нових інноваційних виробництв. Програми розвитку малого і середнього бізнесу мають стати каталізатором зміни співвідношення «торгівля-виробництво» на користь власного виробництва.

Цей сценарій передбачає використання зростаючого потенціалу території, з урахуванням росту, який відповідає середньостатистичному зростанню ВВП країни в 5-6% на рік (для ТГ – ВРП).

Вказаний сценарій є *базовим* для реалізації цієї Стратегії.

Ліва частина пріоритетів у «дереві цілей та пріоритетів» розвитку ТГ повинна не тільки покрити поточні соціальні потреби, але й забезпечити суттєве зростання добробуту жителів громади.

Інноваційний сценарій розвитку (залучення інвестиційних ресурсів) громади передбачає, що громада буде активно включатися в систему міжрегіонального та міжнародного розподілу праці з урахуванням заявлених власних пріоритетів та інтересів, буде відбуватися реалізація інноваційних проектів і програм, структурна перебудова економіки громади. Відбуватимуться глибокі реформи, внутрішні ресурси активізують зростання системи і сприяють «притягуванню» нових, більш значних ресурсів, здійсниться впровадження моделі «SMART-управління» громадою з додатковим «прискорювачем» інноваційного розвитку підприємств у форматі «INDUSTRY 4.0»

Сутність інноваційного сценарію розвитку буде полягати:

- в економічній спеціалізації території (інноваційно-транспортній, рекреаційній, агропромислової, сервісній);
- в активному проникненні на вітчизняні, регіональні та європейські ринки.

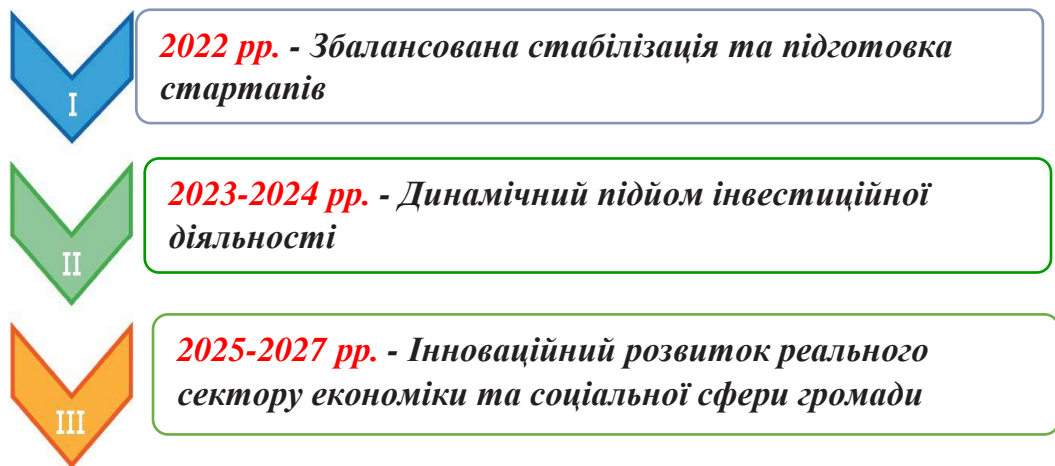
Передбачається інтенсивний розвиток інноваційних видів економічної діяльності, комплексна модернізація основних фондів підприємств громади і поступовий перехід виробництва на новий технологічний рівень.

Такий сценарій передбачає використання різко зростаючого потенціалу території з урахуванням зростання, який відповідає середньостатистичному зростанню ВВП країни в 9-10% на рік (для ТГ- ВРП).

Цей сценарій є *перспективним* для реалізації цієї Стратегії.

6.2. Етапи реалізації Стратегії

Масштабність і складність цілей і завдань, які необхідно вирішити в процесі реалізації Стратегічних пріоритетів економічного та соціального розвитку Василівської ТГ до 2027р., обумовлюють поетапне їх вирішення. Певні часові рамки на реалізацію стратегії розвитку формують і можливі сценарії майбутнього розвитку громади. Виходячи з цих основоположних умов для досягнення планованих завдань необхідно пройти такі етапи:

1 ЕТАП

Збалансована стабілізація та підготовка стартанів (етап накопичення ресурсів для майбутнього розвитку громади)

«Збережемо і примножимо»

У рамках цього етапу створюються необхідні умови для ефективного використання вже наявних конкурентних переваг і створення нових. На цьому етапі здійснюється накопичення ресурсів для майбутнього розвитку громади. Побудова такої системи неможлива без політичної, соціальної та економічної стабільності.

На першому етапі передбачається:

– визначити завдання консолідації громади та влади для реалізації Стратегії;

– визначити структурні проблеми, що можуть негативно вплинути на конкурентоспроможність і потенціал економічного зростання, розробити заходи щодо їх розв’язання;

- удосконалити механізм стратегічного планування розвитку громади;
- проводити моніторинг основних показників розвитку громади;
- формувати механізм залучення інвестицій у пріоритетні проекти;
- здійснювати постійний моніторинг проектів розвитку громади.

Тривалість етапу - 2022 рр.

2 ЕТАП

Динамічний підйом інвестиційної діяльності

(етап активного впровадження і реалізації проектів розвитку громади)

«Примножуємо і впроваджуємо»

Після економічної та соціальної стабілізації починається етап активної реалізації пріоритетних проектів розвитку ТГ. У цей період активно мобілізуються сформовані і накопичені ресурси. На цьому етапі приватні інвестиції та інвестиції з бюджету громади стають основою для якісної зміни вигляду громади і створення середовища з високою якістю життя.

На другому етапі передбачається:

- активне впровадження інвестиційних проектів в економіку громади;
- активне включення в районні, обласні та державні програми розвитку;
- спрямування інвестицій на розбудову соціально-економічної інфраструктури;
- формування нових фінансово-економічних основ розвитку матеріально-технічної бази та інфраструктури рекреаційно-туристичної сфери;
- концентрація інвестиційних ресурсів на інвестуванні у розвиток транспорту та транспортної інфраструктури;
- впровадження сучасних технологій управління;
- залучення значного обсягу внутрішніх та зовнішніх інвестицій для концентрації на пріоритетних напрямках структурної модернізації економіки.

3 ЕТАП

Інноваційний розвиток реального сектору економіки та соціальної сфери громади (перехід до інноваційного шляху розвитку)

«Зростання якості життя мешканців громади»

Етап визначається переходом від мобілізаційного шляху розвитку до його інноваційного сценарію. Реалізація проєктів і мобілізація накопичених ресурсів дасть можливість перейти до впровадження нових конкурентних технологій в економіці та соціальній сфері громади. Використання інновацій допоможе ТГ стати одною із найбільш конкурентоспроможних громад Півдня України.

На другому етапі передбачається:

- інтенсивний розвиток інноваційних видів економічної діяльності, комплексна модернізація основних засобів інноваційно-орієнтованих підприємств і поступовий перехід виробництва на новий технологічний рівень;
- розвиток партнерства бізнесу з науковими установами регіону, поліпшення стратегічного планування комунального господарства та соціальної інфраструктури громади, впровадження високих технологій;
- створення інноваційного кластеру (зони активної комерційної діяльності);
- створення нових робочих місць, в основному для інноваційно-орієнтованої молоді, досягнення ефективного використання інтелектуального потенціалу і нейтралізації дії чинників, що викликають еміграцію молоді;
- підвищення рівня оплати праці, поліпшення основних параметрів якості життя за рахунок розвитку систем охорони здоров'я, освіти, культури, поліпшення екології громади;
- зростання потенціалу громади як великого туристичного центру, центру ділових комунікацій за рахунок розвитку відповідної інфраструктури: готельні, культурно-розважальні комплекси, кемпінги, туристичні бази, хостели, тощо.

Тривалість етапу - 2025-2027рр. і надалі.

У відповідності з цими етапами реалізується послідовне досягнення поставлених цілей пріоритетних напрямків і запланованих рівнів індикативних показників.

РОЗДІЛ 7. ІНДИКАТОРИ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ВАСИЛІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

У відповідності з етапами та сценаріями реалізації Стратегії виконується послідовне досягнення поставлених цілей пріоритетних напрямків і запланованих рівнів індикативних показників. Цільовими індикаторами Стратегії економічного та соціального розвитку Василівської ТГ визначені певні показники, що характеризують стан ключових сфер життєдіяльності громади (табл. 7.1).

Таблиця 7.1

Цільові індикатори Стратегії економічного та соціального розвитку Василівської ТГ

Показник	Одиниця виміру	Значення показника у 2020 році	Прогнозне значення показника у 2027 році
1	2	3	4
1. Обсяг надходжень до бюджету ТГ			
Податок на доходи фізичних осіб	тис. грн.	13121,0	16000,0
Земельний податок	тис. грн.	12621,05	15523,9
Єдиний податок	тис. грн.	11340,6	13948,9
Акцизний збір	тис. грн.	191,1	235,0
2. Підтримка МСП та залучення інвестицій у реальний сектор економіки громади			
Капітальні інвестиції	млн. грн	-	10
Загальні обсяги прямих іноземних інвестицій	млн. дол. США	-	0,3
3. Сучасна транспортно-логістична інфраструктура			
Питома вага фізичного зношення доріг	%	90	35
4. Благоустрій та висока енергоефективність			
Охоплення населення телекомунікаційними послугами	%	95	100
Охоплення населення інтерактивними сервісами	%	95	100
Частка адміністративних послуг, які можливо отримати за допомогою ІТ-технологій	%	50	70

Показник	Одиниця виміру	Значення показника у 2020 році	Прогнозне значення показника у 2027 році
1	2	3	4
5. Соціальний захист та безпечні умови життєдіяльності мешканців громади			
Питома вага коштів місцевого бюджету, спрямована на благоустрій в житлово-комунальному господарстві	%	10	20
Видатки на загальну середню освіту на 1-го учня	грн.	39360	66912
Завантаженість дошкільних навчальних закладів	дітей на 100 місць	2,2	3
Частка дітей шкільного віку, що займаються у позашкільних навчальних закладах	%	30	50
Кількість органів самоорганізації населення	Од.	4	4
Кількість одержувачів соціальних послуг за рахунок бюджету громади	осіб	109	120
6. Культурно-освітні послуги та розвиток туризму ТГ			
Кількість офіційних виставок, фестивалів, бізнес-форумів, конференцій за участю керівництва громади	од.	20	30
Кількість проведених культурних заходів, які мають загальногромадське значення	од.	20	30

Початкове значення кожного індикатора зазначено на 2020 рік. Індикатори згруповані за пріоритетними напрямками розвитку громади. В основі більшості наведених індикаторів лежать методики розрахунків державних органів статистики, частина індикаторів складалась за рекомендаціями фахівців цільових робочих груп. Поетапні порогові значення індикаторів у 2027 році були визначені на основі вивчення динаміки відповідних показників експертів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверкина М. Ф. Стратегічне управління стійким розвитком міста. *Економічний форум*. 2014. № 1. С.90-93.
2. Балджи М.Д., Ковальов А.І., Котова І.М. Методика побудови моделі економіко-екологічного розвитку регіону. Одеса: ОНЕУ, 2017. 37 с.
3. Baldzhy M., Kotova I., Pavlova T.The determination of the stability of the city by the construction method of integrated indicators and prognosis its development // Territories' development: social, economic and humanitarian issues: monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2019. P. 9-21. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/9750>
4. Брусак Р. Л. Стратегічне планування в управлінні розвитком території: *електронний посібник*. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2010. 173 с.
5. Зверяков М. І., Кухарська Н.О., Клевцевич Н.А., Шараг О.С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепції: монографія.Одеса: Атлант ВОІ СОІУ, 2019. 241 с.
6. Ковальов А. І., Корольова Т. С.,Сментина Н. В.,Павлова Т.В.,Карпов В. А., Котова І. М. та ін. Інструментарій місцевого економічного розвитку: теорія, методологія, практика: монографія / За заг. ред. А. І. Ковальова. Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2021. 413 с.
URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/12900>
7. Культурний простір бессарабських болгар: монографія / Відп. ред. Шевчук Т. С. Ізмаїл – Болград: Ірбіс, 2018. 204 с. URL: <http://lib.idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/05/%D0%9A%D0%A3%D0%9B%D0%AC%D0%A2%D0%A3%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%99-%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%A1%D0%A2%D0%86%D0%A0.pdf>
8. Методика розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації: наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та

житлово-комунального господарства України від 31.03.2016, № 79. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0632-16/paran13#n13>

9. Порядок розроблення, проведення моніторингу та оцінки реалізації регіональних стратегій розвитку : Постанова Кабінету Міністрів України № 1186 від 16 листопада 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

10. Порядок розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів: Постанова Кабінету Міністрів України № 932 від 11 листопада 2015 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-п>.

11. Про державне стратегічне планування: проект Закону № 9407 від 15 листопада 2011 р. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua>

12. Сментина Н. В. Стратегічне планування соціально-економічного розвитку на мезорівні: теорія, методологія, практика: монографія. Одеса: Атлант, 2015. 365 с.

13. Сментина Н. В. Планування економічного розвитку об'єднаних територіальних громад. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"*. 2020. №11.

URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/economic2020/11/6454>

ДОДАТКИ

Перспективний план реалізації проектів громади

2. Будівництво молочного заводу в с. Василівка.

На території Василівської громади налічується овець - 12000, корів - 330, кіз - 880. Підприємство молочної промисловості дозволить переробку коров'ячого, козиного, овечого молока. За допомогою сучасного устаткування можна випускати:

- пастеризоване, нормалізоване по жирності молоко;
- кисломолочні продукти;
- м'які сири, тверді сири;
- вершкове масло.

Також на підприємстві можна відкрити **цех по первинній переробці шкур овець, кіз і великої рогатої худоби.**

3. Завершення будівництва в с. Василівка Центру надання адміністративних послуг.

У Василівській раді на теперішній час немає власних коштів для здійснення проекту «Капітальний ремонт громадської будівлі під центр надання адміністративних послуг за адресою: вул. Миру, 112 А в с. Василівка Болградського району, Одеської області».

Метою проекту є забезпечення можливості надання адміністративних послуг жителям територіальної громади, а також прилеглих населених пунктів, особливо особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення.

Завдяки відкриттю нового ЦНАП мешканці громади, а це близько 11,5 тисяч жителів, зможуть доступно, якісно та швидко отримувати адміністративні послуги в новому сучасному приміщенні.

4. Будівництво сонячної електростанції в с. Василівка, с. Каракурт.

Будівництво сонячної електростанції дозволить у перспективі економити значні кошти на електроенергії та зробити свій внесок у відновлення екосистеми планети.

Завдяки своєму географічному розташуванню територіальна громада є достатньо цікавою для інвесторів. Однією з причин будівництва СЕС є встановлення законом гарантованого рівня «зеленого» тарифу на електричну енергію з відновлювальних джерел енергії, який прив'язаний до курсу євро та зафіксований до 2030 р., а також зобов'язання держави щодо викупу всього обсягу електроенергії, виробленої з альтернативних джерел енергії.

5. На теперішній час залишається відкритим питання щодо відсутності централізованого водопостачання та водовідведення на території всієї громади.

На обласному та державному рівні розроблена Програма з впровадження централізованого водопостачання та водовідведення, Проект "Будівництво Болградського групового водопроводу сільгосводопостачання в Одеській області" ТЕО с. Каракурт, с. Василівка, с. Голиця, с. Калчева, с. Баннівка. У 2021 році з державного бюджету виділено 90 млн. грн. та розпочаті роботи щодо будівництва групового водопроводу з Кілійських очисних споруд в напрямку Василівської територіальної громади. Ця Програма забезпечить якісною питною водою жителів усієї громади.

Перспективний план села Калчева:

1. Капітальний ремонт Калчівського будинку культури. Потребують ремонту перший поверх, фасад та прилегла територія.
2. Капітальний ремонт Калчівського ЗЗСО. Потребують заміна опалення, даху, вікон.

3. Благоустрій сільського стадіону. Проведення освітлення території стадіону.
4. Будівництво дороги Василівка – Калчева - Кубей. Василівська сільська рада продовжує звертатись щодо вирішення одного з найважливіших питань для громади – ремонту доріг, що перебувають на балансі Служби автомобільних доріг у Одеській області. Зокрема, це дорога Кубей - Василівка - Кам'янка - /М-15/. Ремонт цієї дороги вирішив би гостросоціальне питання, адже вона проходить через 2 села громади: с. Калчева, с. Василівка. Найгірша ситуація на даному автошляху між населеними пунктами – дорога вкрай розбита. Ця дорога знаходиться в аварійному стані, асфальтного покриття практично вже немає. У несприятливу погоду дуже важко добиратися з одного населеного пункту в інший.
5. Капітальний ремонт доріг с. Калчева. Це 100% доріг в с. Калчева, комунальної власності Василівської сільської ради, які потребують капітального ремонту. Дороги вкрай розбиті та лише три з них мають тверде асфальтне покриття, яке з роками.
6. Капітальний ремонт дошкільно-учбової установи ясла-садок «Казка» по вул. Центральна 104-А в с. Калчева Болградського району, Одеської області.

Актуальність проекту полягає в необхідності створення належних умов для перебування та отримання дошкільної освіти шляхом капітального ремонту дошкільної установи, забезпечення доступності та покращення якості навчання.

Основною проблемою, на вирішення якої спрямований проект, є відсутність у закладі дошкільної освіти с. Калчева впродовж тривалого часу капітального ремонту, реконструкції та модернізації приміщень, систем теплопостачання, фасаду, інженерних комунікацій тощо.

ПРОГРАМА
економічного і соціального розвитку Василівської ТГ на 2021 рік
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма економічного і соціального розвитку Василівської ТГ на 2021 рік (далі – Програма) розроблена відповідно до Конституції України (ст. 119), законів України «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету» (із змінами і доповненнями).

I. Мета програми

Основною метою є поліпшення умов життєдіяльності і підвищення добробуту населення громади, зміцнення економічного потенціалу, створення сприятливих умов для стабільного, ефективного та конкурентоспроможного аграрного сектору громади, розвиток та підтримка підприємництва, забезпечення надання якісних і доступних послуг закладами та установами, покращення стану дорожнього покриття, впровадження енергозберігаючих технологій на об'єктах комунальної сфери громади.

II. Пріоритети розвитку сільської громади

- Забезпечення зростання дохідної частини бюджету сільської громади та підвищення ефективності використання бюджетних коштів.
- Підвищення рівня енергозбереження та ефективності використання енергоресурсів у всіх сферах господарювання.
- Ефективне використання земельних ресурсів громади та об'єктів комунальної власності громади.
- Сприяння створенню привабливого інвестиційного клімату територіальної громади шляхом реалізації інвестиційних проєктів, спрямованих на соціально-економічний розвиток.
- Покращення санітарно-екологічного стану та благоустрою території Василівської громади.
- Забезпечення функціонування соціальної та гуманітарної сфери на рівні державних стандартів, подальший розвиток дошкільної та загальної середньої освіти.
- Сприяння розвитку малого та середнього підприємництва, приватної ініціативи.

III. Шляхи досягнення та основні заходи (завдання) щодо реалізації пріоритетів

– Забезпечення зростання дохідної частини бюджету громади та підвищення ефективності використання бюджетних коштів шляхом всебічного врахування впливу всіх факторів та прогнозування наслідків на формування динаміки і структури дохідної та видаткової частини бюджету Василівської ТГ.

– Підвищення рівня енергозбереження та ефективності використання енергоресурсів у всіх сферах господарювання шляхом впровадження енергозберігаючих заходів та технологій, перш за все, в тих установах, що є найбільшими споживачами енергоносіїв та мають високу потенційну економічну ефективність впровадження енергозберігаючих заходів.

– Ефективне використання земельних ресурсів громади та об'єктів комунальної власності громади методом проведення роз'яснювальних робіт по недопущенню вирощування сільськогосподарських культур у межах санітарно-захисної зони, здійснення комплексного підходу удосконалення системи планування та надання послуг з благоустрою, підвищення якості ремонту, утримання об'єктів благоустрою.

– Сприяння по створенню привабливого інвестиційного клімату територіальної громади шляхом реалізації інвестиційних проєктів, спрямованих на соціально-економічний розвиток. Розроблення програми, яка визначатиме комплекс заходів, спрямованих на створення організаційно-економічних умов для збільшення надходжень як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій в громаду, запровадження механізмів організаційного об'єднання інтересів органів місцевого самоврядування і приватного бізнесу щодо реалізації суспільно важливих проєктів в усіх сферах діяльності Василівської сільської громади.

- Покращення санітарно-екологічного стану та благоустрою у Василівській ТГ. Виконання програми по досягненню екологічно безпечних умов для проживання населення. Забезпечення умов проживання в чистій, екологічно безпечній громаді.
- Забезпечення функціонування соціальної та гуманітарної сфери на рівні державних стандартів, подальший розвиток дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти. Організація навчально-методичного, кадрового забезпечення закладів освіти, вдосконалення професійної кваліфікації педагогічних працівників. Створення належних умов для навчання та виховання дітей з інвалідністю.

- Інформаційна підтримка розвитку малого та середнього підприємництва через електронні засоби інформації. Проведення для підприємців круглих столів, за участю контролюючих органів.

Благоустрій:

Реконструкція, ремонт та модернізація зовнішнього освітлення сіл Василівської ТГ з використанням енергозберігаючих технологій, в результаті чого буде досягнуте раціональне та економне використання коштів бюджету і енергоносіїв.

Реалізація програми утримання, капітального та поточного ремонту доріг комунальної власності та об'єктів дорожньої інфраструктури. Результативність програми призведе до розвитку підприємств, забезпечить повноцінне проживання, роботу і відпочинок мешканців громади, сприятиме безперешкодному доступу осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення до об'єктів дорожньої інфраструктури.

Проведення ремонтно-реставраційних робіт на пам'ятках (об'єктах) культурної спадщини для їх збереження і використання громадою.

Забезпечення екологічної та техногенної безпеки жителів громади буде здійснюватися шляхом:

- забезпечення населення якісною питною водою;
- вирішення проблем з побутовими відходами.

Соціальне забезпечення:

Діяльність органів влади в сфері соціального захисту та соціального обслуговування населення спрямована на реалізацію пріоритетних завдань, визначених державною соціальною політикою, впровадженням економічних, правових і конституційних гарантій ветеранів війни та праці, інших громадян похилого віку, громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, інших вразливих верств населення. Значна увага буде приділятися обслуговуванню пенсіонерів, самотніх громадян та інвалідів.

Охорона здоров'я:

Придбання медичного обладнання за рахунок грантів та проекту міжнародної технічної допомоги, для сучасної діагностики та лікування захворювань із впровадженням нових медичних технологій.

Фінансування передбачене Планом заходів, буде здійснюватися за рахунок коштів підприємств, місцевого бюджету, інвесторів, а також коштів державного бюджету, що спрямовуються на реалізацію державних цільових програм, та інших джерел не заборонених чинним законодавством.

Освіта:

Основними пріоритетами розвитку галузі є:

- збереження і розвиток закладів освіти, впровадження сучасних інформаційних технологій, сучасних досягнень педагогічної науки;
- приведення матеріально-технічної бази навчальних закладів у відповідність до сучасних стандартів навчально-виховного процесу;
- впровадження інформаційно-комунікаційних технологій управління освітніми процесами, педагогічного менеджменту.

Культура:

Основним завданням є:

- збереження і примноження національного скарбу-фольклору та історично - культурної спадщини;
- зміцнення матеріально-технічної бази закладів культури;
- реалізація заходів, спрямованих на підтримку системи естетичного виховання дітей та молоді;
- створення умов для розвитку самодіяльної народної творчості, підтримка творчих колективів, збереження культурних традицій;

Спорт:

Особлива увага спрямована на заходи з популяризації здорового способу життя кожної людини впродовж усього життя, підвищення престижу спорту, поліпшення стану здоров'я, профілактики захворювань та фізичної реабілітації.

Основними напрямками розвитку фізичної культури і спорту є:

- створення умов для доступності заняттями масовим спортом на спортивних об'єктах;
- залучення широких верств населення в масовий спорт, популяризація здорового способу життя;
- розвиток дитячо-юнацького спорту;

- реконструкція існуючих спортивних споруд.

Фінансування пріоритетних напрямків, в тому числі через місцеві цільові програми, буде здійснюватися з урахуванням реальних можливостей місцевого бюджету, а також виділених фінансових ресурсів державного, обласного та районного бюджетів. Програма включає оцінку поточної ситуації в сільській громаді, на підставі якої визначаються пріоритетні завдання, напрямки і способи їх реалізації.

Для нормального функціонування установ соціально-культурної сфери та надання відповідних послуг населенню необхідним є їх достатня і своєчасне фінансування, рівень якого повинен бути не нижче гарантованих соціальних нормативів. Установам, крім обов'язкових за профілем, необхідно надавати різноманітні платні послуги для поповнення свого бюджету. Для фінансової та матеріальної підтримки галузей активно залучати громадські організації, підприємства, допомога меценатів та спонсорів.

Виконання завдань, визначених в основних напрямках розвитку громади, буде здійснюватися шляхом поліпшення інвестиційного клімату, посилення мотивації органів місцевого самоврядування та місцевих бюджетів.

Досягнення цілей Програми повинно бути забезпечено шляхом належного виконання повноважень, встановлених законодавчими актами України, як органами виконавчої влади, так і органом місцевого самоврядування. Крім того, в рамках реалізації районних цільових програм, буде проводитися планова поетапна робота в окремих сферах життєдіяльності села із залученням підприємств та організацій села незалежно від форми власності.

Контроль за виконанням Програми здійснюється виконавчим комітетом Василівської ТГ. Основними формами контролю за реалізацією завдань, інвестиційних проектів, соціальних заходів та основних показників Програми будуть:

- щоквартальна звітність структурних підрозділів Василівської ради про стан виконання відповідних розділів Програми на засіданні виконавчого комітету;
- щоквартальне проведення моніторингу та надання узагальненої звітності про хід реалізації Програми депутатському корпусу.

Перелік проєктів до стратегії
Василівської територіальної громади
на період до 2027 року (с. Банівка)

1. Будівництво винзаводу по трасі Т-16.
2. Установка сонячних батареї на площі 22 га.
3. Установка вітрової станції по дорозі Баннівка - Калчева.
4. Розробка піщаного кар'єру.
5. Створення рекреаційного ресурсу на Банківському водосховище з відкриттям равликової ферми.
6. Розробка підземних ходів для організації туристичного маршруту.
7. Будівництво заправок.
8. Будівництво станції техобслуговування.
9. Будівництво водопроводу в с. Баннівка.
10. Будівництво сучасної ферми ВРХ.
11. Поліпшення соціальної інфраструктури села (дороги, школа, дитячий садок, будинок культури, ФАП, бювет).
12. Будівництво нової насосної станції.
13. Установка пелетного цеху.
14. Установка брикетного цеху.
15. Будівництво складів зберігання зерна (по вул. Гагаріна 1 А).
16. Будівництво птахофабрики).
17. Будівництво дитячих будинків.
18. Створення опорної школи в с. Баннівка.

**Перелік проектів до стратегії
Василівської територіальної громади
на період до 2027 року (с. Баннівка)**

1. Будівництво винзаводу по трасі Т-16.
2. Установка сонячних батареї на площі 22 га.
3. Установка вітрової станції по дорозі Баннівка - Калчева.
4. Розробка піщаного кар'єру.
5. Створення рекреаційного ресурсу на Банківському водосховище з відкриттям равликової ферми.
6. Розробка підземних ходів для організації туристичного маршруту.
7. Будівництво заправок.
8. Будівництво станції техобслуговування.
9. Будівництво водопроводу в с. Баннівка.
10. Будівництво сучасної ферми ВРХ.
11. Поліпшення соціальної інфраструктури села (дороги, школа, дитячий садок, будинок культури, ФАП, бювет).
12. Будівництво нової насосної станції.
13. Установка пелетного цеху.
14. Установка брикетного цеху.
15. Будівництво складів зберігання зерна (по вул. Гагаріна 1 А).
16. Будівництво птахофабрики.
17. Будівництво дитячих будинків.
18. Створення опорної школи в с. Баннівка.

**Перелік проектів до стратегії
Василівської територіальної громади
на період до 2027 року (с. Каракурт)**

1. Будівництво сонячної електростанції. Перспективна площа земельної ділянки 25 га.
2. Відкриття розважального центру з готелем на базі табору "Мрія".
3. Відкриття цеху по первинній переробці:
 - 3.1. шкур овець, кіз;
 - 3.2. переробці молочних продуктів.
4. Відкриття цеху з виготовлення тротуарної плитки, сітки рабиці, обробки деревини.
5. Розробка двох піщаних кар'єрів.
6. Будівництво централізованого водопостачання та водовідведення.
7. Поліпшення соціальної інфраструктури села:
 - 7.1. Капітальний ремонт Каракуртського ЗЗСО (заміна підлоги, дверей у кабінетах);
 - 7.2. Благоустрій території Каракуртського ЗЗСО;
 - 7.3. Будівництво спортивного комплексу в Каракуртському ЗЗСО;
 - 7.4. Капітальний ремонт даху Будинку культури с. Каракурт;
 - 7.5. Капітальний ремонт приміщень Каракуртського Будинку культури;
 - 7.6. Капітальний ремонт системи опалення Каракуртського Будинку культури.
 - 7.7. Будівництво шкільної їдальні;
 - 7.8. Капітальний ремонт амбулаторії ЗПСМ с. Каракурт;
 - 7.9. Капітальний ремонт комунальних доріг;
 - 7.10. Буріння свердловини з встановленням бювету.

ІНФОРМАЦІЯ

КУ «Дитячий оздоровчий заклад табір «Мрія»

1. Дата зонування -1960 рік.
2. З 2011 року назва - Комунальна установа «Дитячий оздоровчий заклад табір «Мрія» (КУ ДОЗ табір «Мрія»).
3. Керівник – директор Чеглатонев Михайло Борисович, 1956 року народження, освіта – вища, технічна. Працює директором з грудня 2011 року.
4. Площа земельної ділянки - 7,01га.
5. Місце розташування 12 км. від м. Болград по трасі Болград – Ізмаїл, на березі озера Ялпуг.
6. Юридична адреса: с. Каракурт, вулиця Лиманна, буд.139, Василівської сільської ради, Болградського району, Одеської області.
7. Площа будівель – в 500 м²???, 16 спальних корпусів, з них 8 деревинних (фінські домики) – 1960 року забудови, потребують капітального ремонту, 8 кам'яних корпусів – 1967 року забудови з них №11,12,13,14, потребують капітального ремонту,

- їдальня та піщоблок на 150 місць – 1967 року забудови, піщоблок потребує капітального ремонту.
8. Вмістимость – 300 місць, наявність ліжок, постільної білизни, м'якого інвентарю – 220.
 9. Водопровід локальний від двох штатних колодязів, каналізація локальна, є 7 вигрібних ям.
 10. Заклад, забезпечено холодильним обладнанням, обладнанням для приготування їжі, обладнанням для стійки білизни.
 11. КУДОЗ Табір «Мрія» - має третю категорію. Остання атестація була у 2019 році.

Для подальшого функціонування дитячого оздоровчого табору "Мрія", виконання завдань з оздоровлення дітей і виконання вимог Держпродспоживслужби, санітарно-епідеміологічної служби, органів МНС та правопорядку необхідно:

1. Один раз на 3 роки проводити обробку дерев'яних конструкцій приміщень де перебувають діти (спальні корпуси, харчоблок та їдальня) протипожежним розчином.

Вартість робіт приблизно 120 000 – 150 000 грн.

Остання обробка була в 2019 році.

2. Проектування та установка протипожежної сигналізації.
Орієнтовна вартість - від 750 000 до 850 000 грн.

3. Провести капітальний ремонт харчоблоку та їдальні. Заміна даху, капітальний ремонт внутрішніх приміщень харчоблоку, водопроводу, каналізації. Заміна мийок, придбання та встановлення сушарок для рук .

Орієнтовна вартість – 450 000 грн.

4. Капітальний ремонт спальних корпусів №10, №11, №12, №13, №14, №15, №16. Заміна шиферних дахів на профнастил, заміна дерев'яних вікон та дверей на металопластикові.

Орієнтовна вартість – 3 780 000 грн.

5. Будівництво стаціонарного басейну для купання дітей водою від озера Ялпуг.
Орієнтовна вартість - 600 000 грн.

6. Прокладка нового водопроводу і каналізації по всьому табору.
Орієнтовна вартість – 600 000 - 700 000 грн.

7. Відновлення сітчастої огорожі табору більше 800 метрів в довжину, висота 2 метри.
Орієнтовна вартість 300 000 - 320 000 грн.

8. Придбання:

- нові сучасні одномісні ліжка (200 шт.) - 600 000 грн
- постільна білизна (простирадла, наволочки) (600 комплектів) - 120 000 грн
- стільці (200 шт.) - 70 000 грн
- шафи для одягу (64 шт.) - 40 000 грн

Всього буде потрібно приблизно від 7 310 000 до 7 530 000 грн.

Для більш точного визначення всіх витрат потрібно комісійно обстежити об'єкт і провести з багатьох видів проектування робіт ліцензійної проектною організацією.

**Перелік проектів до стратегії
Василівської територіальної громади
на період до 2027 року (с. Калчева)**

7. Капітальний ремонт Калчівського будинку культури. Потребують ремонту перший поверх, фасад та прилегла територія.
8. Капітальний ремонт Калчівського ЗЗСО. Потребують заміна опалення, даху, вікон.
9. Благоустрій сільського стадіону. Проведення освітлення території стадіону.
10. Будівництво дороги Василівка – Калчева - Кубей. Василівська сільська рада продовжує звертатись щодо вирішення одного з найважливіших питань для громади – ремонту доріг, що перебувають на балансі Служби автомобільних доріг у Одеській області. Зокрема, це дорога Кубей - Василівка - Кам'янка - /М-15/. Ремонт цієї дороги вирішив би гостросоціальне питання, адже вона проходить через 2 села громади: с. Калчева, с. Василівка. Найгірша ситуація на даному автошляху між населеними пунктами – дорога вкрай розбита. Ця дорога знаходиться в аварійному стані, асфальтного покриття практично вже немає. У несприятливу погоду дуже важко добиратися з одного населеного пункту в інший.
11. Капітальний ремонт доріг с. Калчева. Це 100% доріг в с. Калчева, комунальної власності Василівської сільської ради, які потребують капітального ремонту. Дороги вкрай розбиті та лише три з них мають тверде асфальтне покриття, яке з роками.
12. Капітальний ремонт дошкільно-учбової установи ясла-садок «Казка» по вул. Центральна 104-А в с. Калчева Болградського району, Одеської області.

Актуальність проекту полягає в необхідності створення належних умов для перебування та отримання дошкільної освіти шляхом капітального ремонту дошкільної установи, забезпечення доступності та покращення якості навчання.

Основною проблемою, на вирішення якої спрямований проект є відсутність у закладі дошкільної освіти с. Калчева в продовж тривалого часу капітального ремонту, реконструкції та модернізації приміщень, систем теплопостачання, фасаду, інженерних комунікацій тощо.

**Перелік проектів до стратегії
Василівської територіальної громади
на період до 2027 року (с. Голиця)**

1. Капітальний ремонт амбулаторії ЗПСМ с. Голиця.
2. Капітальний ремонт доріг с. Голиця. Це 100% доріг в с. Голиця, комунальної власності Василівської сільської ради, які потребують капітального ремонту.
3. Будівництво сільського стадіону.
4. Капітальний ремонт дороги - Виноградне – Голиця – Т –16 – 06.
5. Будівництво житлового будинку для пристарілих людей.
6. Будівництво свердловини для видобування йодованої питної води.